

נזכרים ונעשים

מאסף סיפורים והוראות מהתזעדות פורים

מזכרת

משמחת הנישואין של

מנחם מענדל הכהן ונחמה דינה שיחיו

קולין

פורים קטן ה'תשע"ט, כפר חב"ד ב' - אה"ק ת"ז

תשעה באב

משמחת הנישואין של
מנחם מענדל הכהן ונחמה דינה שיחיו קולין
פורים קטן תשע"ט, כפר חב"ד ב' - אה"ק ת"ו

פתח דבר

אנו מודים להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו החתן התמים מנחם מענדל הכהן שי' עב"ג הכלה המהוללה מרת נחמה דינה תחי'.

התודה והברכה לכל קרובי המשפחה, ידידים ומכרים שהואילו לבוא לשמוח אתנו ביום שמחת לבבנו, ולברך את החתן והכלה שיחיו, ואותנו כולנו, בברכת מזל טוב, וחיים מאושרים בגשמיות וברוחניות.

בשמחה ובטוב לבב הננו בזה לכבד את המשתתפים בשמחתנו - על יסוד הנהגת כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע בחתונת כ"ק אדמו"ר והרבנית הצדקנית מרת חיה מושקא זי"ע (שהשנה נתמלאו לה תשעים שנה) - בתשורה מיוחדת הנקראת בשם "נזכרים ונעשים": נזכרים - לקט נרחב של סיפורים שסיפר הרבי בהתוועדויות פורים לאורך השנים, ונעשים - ריבוי הוראות והדרכות במגוון נושאים בחיינו שהרבי הפיק מסיפורים אלו. קובץ זה נלקט ונערך ע"י החתן שיחי', בסיוע חבריו היקרים שיחיו, ותודתנו נתונה להם.

הא-ל הטוב, הוא יתברך, יברך אתכם ואותנו, בתוך כלל אחינו בני ישראל יחיו, בברכות מאלופות מנפש ועד בשר, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו בקרוב ממש.

מוקריהם ומכבדיהם

משפחת איכר
כפר גדעון

משפחת קולין
לוד

יום שלישי שהכפל בו כי טוב,
י"ד אדר א', 'פורים-קטן', ה'תשע"ט
כפר חב"ד ב', ארץ הקודש

מכתב ברכה מהרבי לרגל נישואי הורי החתן שי'

קולין - ת"א - בסישט

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSONLubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי

ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ו' טבת תשמ"ח
ברוקלין, נ. י.האברך-הווי"ח אי"א נוי"נ וכו'
מוה' יעקב יצחק שי' הכהן
רבי'ג תי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונתם
בשעה טובה ומוצלחת,הנני בזה להביע ברכתי ברכת מזל טוב מזל
טוב ושהתי' בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית
בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה
כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת
החסידות.בברכת מזל טוב
מזל טובהפ"נ שבמכ' יקרא בעת רצון על ציון כ"ק
מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

נח בראי וראשית

לקט סיפורים שסיפר הרבי
בהתוועדויות פורים במהלך השנים
עם הדרכות למגוון נושאים בחיינו

שושן פורים ה'שי"ת

קץ הימים

"אדמו"ר מהר"ש, שאל אצל אביו, אדמו"ר הצמח-צדק, בקשר לאותה שנה שאמרו עליה "קץ", הייתכן שמשיח לא בא? והשיב לו: הרי נדפס הלוקוטי-תורה! נענה אדמו"ר מהר"ש ואמר לאביו אדמו"ר הצמח-צדק: אבל אנו רוצים וצריכים משיח כפשוטו למטה מעשרה טפחים!..."

פורים ה'תשי"א

אתהפכא חשוכא לנהורא

"משך זמן לאחר הגאולה של כ"ק מו"ח אדמו"ר ממאסרו בשנת תרפ"ז, לקחו למאסר את אחד הרבנים, ובין הדברים אמרו לו בהלצה: מה לך להתאונן על המאסר, הרי כתוצאה ממאסרו של הרבי מליובאוויטש, נעשה אחר כך יום טוב!..."

קריאת שמו של חג הפורים על שם הפור שהפיל המן להומם ולאבדם, מהווה פסק דין של תורה - שאפילו דבר הכי חמוה, כגזירה על בני ישראל, אשר "כל הנוגע בהם כאילו נוגע בבת עינו", יכולים להפוך ולעשות ממנו יום טוב!

ועניינו בעבודה שבכל יום: לכל אחד ואחד יש עניינים המבלבלים - הן עניינים רוחניים, כמו מחשבות זרות וכיוצא-בזה, והן עניינים גשמיים, בנוגע לבני חיי ומזונא רויחא, שחיסרון בהם מפריע למנוחת הנפש ומנוחת הגוף הדרושה לעבודת ה', וצריך להשתדל ולפעול לא רק שעניינים אלה לא יבלבלוהו לעבודת ה', אלא יתירה מזה, להפוך את העניינים המבלבלים עצמם לקדושה.

צריכים לצאת מעצמנו ול להיות אחרת!

"כ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר לי, שבשמחת תורה האחרון בחיי אביו כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע בעלמא דין, בשנת תר"פ, ביקש מאביו שיאמר לפניו דא"ח, והשיב לו, שיאמר לפניו דא"ח בתנאי שקודם יקח משקה, ונכנס כ"ק מו"ח אדמו"ר לחדרו ולקח כוס "אריק" (משקה חריף מאוד, "זעקס און ניינציקער" [=96% אלכוהול]), וכדי ששתיית המשקה לא תבלבל אותו לשמיעת המאמר, הכניס אצבעו לפיו והקיא את המשקה, ואחר כך נכנס לאביו ואמר לו שקיים התנאי, ואז אמר אביו לפניו מאמר דא"ח. ואחר כך דיבר עמו על דבר היציאה ממציאותו, "ער זאל ארויסגיין פון זיך און ווערן אן אנדערער" [=שהוא יצא מעצמו ויהיה אחרת]..."

"צריכים לצאת מעצמנו ולהיות אחרת" - כל אחד ואחד לפי עניינו.

לדוגמא: ישנם החושבים שכאשר יוצאים לרחוב עם זקן לא מקופל, או שהעניבה אינה במקום המתאים כפי נימוסי המדינה, אזי אינם בגדר האנושי... - "הם צריכים לצאת מעצמם"!

על דרך זה בכל אחד ואחד לפי עניינו, כולל גם בנוגע לעבודה בענייני קדושה, בלימוד התורה וקיום המצוות, שגם בעניינים אלו צריכה להיות היציאה ממציאותו, "לצאת מעצמו ולהיות אחרת".

פורים ה'תשי"ב

ההתחלה הראויה לבניין בית בישראל

"כ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר פעם אודות הכנת דירת מגוריו בתקופת נישואיו - שקודם שנכנסו (כ"ק מו"ח אדמו"ר יחד עם זוגתו, חמותי [הרבנית נחמה דינה], תיבדל-לחיים-טובים) לדור בדירתם, הזמינו לדירה ילדים קטנים מה"תלמוד-

תורה" העירוני שילמדו שם משך זמן, ורק לאחר זה נכנסו לדור בדירה".

כאשר באים מד' אמות של תפילה וד' אמות של תורה ועומדים לצאת לאוויר העולם, לבנות בית בישראל, ולהתחיל לעסוק בענייני העולם, "בכל אשר תעשה", לעשות כלים בדרך הטבע בנוגע לבני חיי ומזונא רויחא, צריכה להיות ההתחלה בזה ככסיפור הנ"ל - להשתדל בנוגע ללימוד התורה של ילדים קטנים. ועניין זה הוא ההתחלה הראויה לבניין בית בישראל, שיהיה בעזרת השם יתברך בניין עדי עד, ולהצליח ביציאה לעולם לעסוק בענייני פרנסה, ולזכות לבני חיי ומזונא רויחא.

לה' הארץ ומלואה!

"מספר כ"ק מו"ח אדמו"ר ברשימותיו אודות תקופת מאסרו, שבהזדמנות שאלוהו במה התעסקותו, והשיב להם שעוסק בלימוד תורה עם יהודים ובהפצת תורת החסידות, ובשומעם אותיות כאלה... שאלוהו גם כן האם יודע הוא באיזה מקום נמצא?! והשיב להם, שהוא יודע היטב באיזה מקום הוא נמצא - מקום שנאמר עליו "לה' הארץ ומלואה"!"...

סיפור זה מהוה הוראה לאלה שאומרים שברצונם להיות עצמאיים, שאין עליהם מושל, וחושבים שקיימת מציאות כזו - עליהם לדעת ש"לה' הארץ ומלואה", והקדוש-ברוך-הוא הוא בעל הבית בכל מקום!

אלא מאי, צריכים לעסוק בדרך הטבע בעניינים הקשורים לבני חיי ומזונא רויחא, כמו שכתוב "וברכך ה' אלוקיך בכל אשר תעשה", במילא צריכים לקיים את מצוות התורה: "תעשה", וכל השאר יעשה כבר הקדוש-ברוך-הוא. אבל להיות "עצמאי", "נפרד", "לי יאורי ואני עשיתני" - הרי זו דרגא הכי נמוכה שקיימת בקליפה וסטרא-אחרא, שיכולה להיות רק אצל "עבד כנעני", שצועק ש"בהפקירא ניחא ליה" [=שרצונו חפצו בהפקירות של פריקת עול]*.

* בדרושי חסידות מבואר שעניינו של "עבד כנעני" הוא ש"עבדא בהפקירא ניחא ליה". כלומר, גם כאשר מסבירים לו על פי שכל, ולא עוד אלא שהוא בעצמו מבין בשכלו, שצריך לקיים תורה ומצוות, ויש לו ראיות מחייו והנהגתו שרואה בעיניו בשר אופן ההנהגה מלמעלה שקיום התורה ומצוות נוגע לטובתו הגשמית, כך, שעל פי טעם ודעת מבין בעצמו שצריך להיות "אהבת את אדוני", כיוון שעל ידי זה יש לו "את אשתי ואת בני", בני חיי ומזונא רוויחא - אף על פי כן, מכריז וצועק ש"ניחא ליה" ורצונו וחפצו "בהפקירא", הפקירות של פריקת עול!

עמלים בתורה

"כשהיה אדמו"ר מהר"ש בסמיכות לזמן הבר-מצוה, קרא אותו אביו הצמח-צדק, ושאל אותו האם הוא מתייגע בלימוד התורה? והשיב אדמו"ר מהר"ש, שאינו מתייגע, כיוון שמצליח בלימודו גם ללא יגיעה. ואמר לו הצמח-צדק, שיש צורך להתייגע בלימוד התורה.

בשומעו את דברי הצמח-צדק, התחיל להתייגע בלימוד התורה, וכדי לצאת מספיקות, התייגע כל כך - כפי שסיפר אחר כך לבנו כ"ק אדמו"ר נ"ע - עד שעלו במצחו כתמי דם מעוצם היגיעה!...

כשהודיעו על כך לצמח-צדק, חזר וקרא לאדמו"ר מהר"ש, ושינה לו את סדר הלימוד".

מסיפור זה רואים אנו ש"עמלים בתורה" צריך להיות באופן שהעמל יהיה ניכר בגשמיות הגוף.

פורים ה'תשי"ג

"הוא רע! הוא רע! הוא רע!"

(כהקדמה ובסמיכות לאמירת המאמר השני באותה התוועדות, כאשר רצינות ודביקות מיוחדת נראתה על פני קדשו - פתח כ"ק אדמו"ר נשיא-דורנו וסיפר):

"בתקופת המהפכה ברוסיה לאחר מפתחו של הקיסר, הורה כ"ק אדמו"ר נ"ע

לחסידים להשתתף בבחירות שנערכו במדינה. ובהתאם לכך הגיע למקום שבו התקיימו הבחירות גם אחד החסידים שהיה מופשט לגמרי מהוויות העולם, ולא ידע כלל מה מתרחש במדינה - שהרי צריך הוא לקיים את ההוראה של הרבי, וכמובן, לאחרי הקדמת טבילה במקווה וחגירת אבנט, כראוי לקיום הוראה של הרבי. לאחר שעשה מה שצריך לעשות בשביל הבחירות, כפי שהורו לו חבריו - ראה אנשים עומדים ומכריזים "הו-רה" כאות תרועה, ועמד גם הוא והכריז: 'הו-רע, הו-רע, הו-רע'..."

הרבי סיים את הסיפור וכל הקהל ב770 הרגיש שמתרחש משהו שמימי. בהתעוררות גדולה קמו כולם על רגליהם וקראו: "הוא-רע, הוא-רע, הוא-רע". אחר סיפור זה השעין הרבי את ראשו על ידיו למשך זמן. אחד מזקני החסידים אמר בשעת מעשה, "ברור לי שהרבי הורג כעת את סטאלין". אחר כך אמר הרבי את המאמר דיבור-המתחיל "על כן קראו לימים האלו פורים". רק שלושה ימים אחר כך הודיע רדיו מוסקבה את האמת - סטאלין מת.

שושן פורים ה'תשי"ד

בבית חסידי אומרים 'לחיים' גם באמצע שבוע

"בעיר שבה כיהן אאמו"ר ז"ל ברבנות, היו לו מנגדים רבים, כיון שהיה נוהג לחזור חסידות, והנהיג בעיר חומרות והידורים שונים.

פעם אחת הלשין אחד המנגדים בפני מושל המחוז, על כך שהתאספו כמה יהודים ובחרו להם רב - אדם שמשתכר וקורע בגדים מעל אנשים!...

מפקד המשטרה התפלא מאוד על כך שרוב יהודי העיר בחרו רב שכזה, ושלא אחד מפקידיו לבית אאמו"ר, כדי לבדוק מה מתרחש שם.

כשהגיע הפקיד לבית אאמו"ר - ראהו יושב ולומד תורה, בלי שום "משקה" על השולחן, והכל בסדר... הפקיד התפלא עוד יותר לפשר העניין וסיפר לאאמו"ר

על ההלשנה, ואאמו"ר ענה שאינו יודע כלל במה מדובר.

לבסוף התברר, שאכן היה לסיפור זה יסוד. ומעשה שהיה כך היה: בי"ט כסלו התקיימה התוועדות, והנוכחים התוועדו היטב. אאמו"ר חזר הרבה חסידות, הכל היו במצב-רוח מרומם, וההתוועדות נמשכה עד לשעות הלילה המאוחרות. פעם היה סדר בהתוועדויות של חסידים, שלפנות-בוקר היו פושטים את הבגדים העליונים, ויוצאים בריקוד ללא הבגד העליון. וכך נהגו גם באותו י"ט כסלו. כנראה שאחד המשתתפים לא רצה לפשוט את בגדו העליון מיד, ואאמו"ר - שלא היה אז מוטרד מ"דאגות הפרנסה", זמן לא רב קודם לכן הגיע מליובאוויטש, והיה במצב-רוח מרומם... - "סייע" לו להפשיט את ה"סירטוק", כך שהשווה נשאר בידיו של כ"ק אאמו"ר, וה"סירטוק" - אצל אותו אדם...

מרדכי היה חסיד, שהרי הוא תיקן את העניין של "חייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע", ומי היה מעלה על דעתו לתקן תקנה לדורות שצריך-להיות עניין של "עד דלא ידע", אם לא חסיד?!...

קודם לכן לא היה שום מקום בשולחן-ערוך לעניין של "עד דלא ידע", שכן, אפילו שמחת יום טוב צריכה להיות במדידה והגבלה. אלא שאצל חסיד ישנו העניין של יציאה ממדידה והגבלה, ולכן, מרדכי שהיה חסיד, תיקן לדורות את העניין של "עד דלא ידע".

בבית חסידי - אין מתפעלים מהעובדה שאומרים "לחיים" גם באמצע השבוע... ובפרט בסעודת "מלווה מלכה", וכל שכן - בפורים.

ביטול הולך!

"פעם הלכו חסידים בדרכם מהתוועדות חסידית, שנמשכה עד שעה מאוחרת בלילה. בדרכם מההתוועדות, צעדו החסידים באמצע הרחוב - כפי שהיו נזהרים פעם מהליכה "בצידי הדרכים" - וניגנו ניגון, שכנראה לא סיימו לנגנו בעת ההתוועדות. בינתיים התקרבו אליהם פקיד מהמשטרה, ושאל אותם ברוסית: "קטא אידיאט"? (מיהו ההולך?). אחד החסידים, שידע מעט רוסית והבין את שאלתו של הפקיד, ענה: "ביטול אידיאט"! ("ביטול" הולך!). - החסיד הנ"ל היה

חדור בעניינים אודותם דובר בעת ההתוועדות; "ביטול היש", "ביטול במציאות", "אין עוד" וכו', עד כדי כך שזו הייתה כל מציאותו, ולכן ענה בפשטות (על שאלתו של הפקיד) - "ביטול" הולך! והפקיד - קיבל את המענה והלך לו...

יש צורך להיות חדורים לחלוטין בעניינים אודותם מדברים, עד שגם כאשר מתעסקים עם גוי, כשפוגשים גוי ברחוב או הגוי אשר בקרבך והוא שואל מיהו ההולך, יש לענות לו "ישר ולעניין", כפי האמת - "ביטול אידיאטי"!

חסידות לא שורפת

"בילדותם, שיחקו פעם אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע ואחיו הרב זלמן-אהרון, במשחק של "רבי וחסיד": הרז"א - בתפקיד "רבי", ואדמו"ר נ"ע - בתפקיד "חסיד". התיישב הרז"א על כיסא, ואדמו"ר נ"ע ניגש אליו ושאל אותו "שאלה": מכיון שנשמה היא "אש" - מדוע אינני נכוה כשאני נוגע בך? והשיב לו הרז"א: הרי גם אתה הנך "אש", ו"אש" איננו נכוה מ"אש"!..."

כמו כן כאשר רוצים לפעול על יהודי שילמד חסידות, העיקר הוא לשכנעו שלא יפחד מלימוד החסידות, כיון שאין "נכוים" מזה... אמנם חסידות היא גילוי אלוקי הדורש ביטול (בדוגמת "אש" הגורמת "כוויה"), אבל נשמות ישראל הם כלים לגילוי זה, ולכן הגילוי אינו מכלה אותם, ואדרבה, מרומם אותם.

פורים ה'תשט"ו

אופן ניהול המוסדות בתקופת מרדכי ובתקופתנו

"כ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר אודות אמו זקנתו, הרבנית של אדמו"ר מהר"ש, שכאשר אדמו"ר מהר"ש היה נוסע לחוץ-לארץ, הייתה נוהגת למשכן את התכשיטים שלה כדי להשיג עוד כמה רובל עבור העניינים שהייתה עוסקת בהם: הכנסת כלה, החזקת תלמידי חכמים, לחם לרעבים, וכיוצא-בזה.

הסדר היה שאדמו"ר מהר"ש היה נוסע לחוץ-לארץ לעיתים קרובות, וכאשר לפעמים היה מציע לרבנית להתלוות אליו בנסיעתו, הייתה מבקשת שתמורת נסיעתה יתן לה את סכום הוצאות הנסיעה, והיא כבר תדע מה לעשות עם הכסף... והייתה נשארת בליובאוויטש ומתעסקת להשיא יתום ויתומה, ליתן "ווארעניע" [=ריבה] לעניים, וכיוצא-בזה.

וכמו כן היו לה הרבה תכשיטים - מתנות שקיבלה מבעלה, אדמו"ר מהר"ש, בשובו מחוץ-לארץ - שהייתה ממשכנת אותם כדי להלוות עוד כמה רובל עבור פעולותיה.

ובכל פעם שאדמו"ר מהר"ש היה שב מחוץ-לארץ, היה שואל אותה אצל מי משכנה הפעם את תכשיטיה, והיה שולח את סכום המעות לפדות את התכשיטים שהספיקה הרבנית למשכן בעת נסיעתו.

מסופר במגילה שלאחר ביטול הגזירה והניצחון אזי "מרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחור ועטרת זהב גדולה ותכריך בוץ וארגמן..."

לשם מה היה מרדכי היהודי צריך זהב?!

ובכן: מרדכי היהודי למד תורה עם כ"ב אלף תינוקות של בית רבן, ובוודאי נתן להם גם ארוחת-צהריים, כך שהיה צריך ממון רב כדי להחזיק את ה"תלמוד-תורה'ס", חדרים וישיבות, שמהם יגדלו גאונים, ראשי-כל-בני-הגולה, שיוכלו לישב בסנהדרין (כמו מרדכי

בעצמו). וכאשר המצב הכספי בישיבות היה דחוק, הנה כיוון שקיבל "מלפני המלך" - מלכו של עולם - "עטרת זהב גדולה", השתמש בה בתור משכון כדי להשיג הלוואה גדולה להחזקת הישיבות...

הדרך למשכן את ה"עטרת זהב" הייתה טובה בשביל מרדכי; אבל עתה, כשנמצאים בגלות, יכולים להרשות לעצמנו אופן נעלה יותר: כיוון שבזמן הגלות זקוקים לבקשת "זכור לנו ברית אבות כאשר אמרת וזכרתי את בריתי יעקב ואף את בריתי יצחק ואת את בריתי אברהם אזכור והארץ אזכור" - אזי מה אכפת לנו שזיכרון הברית על ידי הקדוש-ברוך-הוא יהיה בכל מאת האחוזים, ויתן כל המצטרף בהרחבה גדולה, כך שלא יצטרכו למשכן את ה"עטרת זהב גדולה" בגשמיות, וגם לא את ה"עטרת זהב גדולה" ברוחניות שיש לכל אחד ואחד מישראל, ויוכלו לנהל את כל העניינים ברחבות,

היינו, שהחדרים והישיבות, מוסדות חינוך לנערות וכל שאר העניינים שכ"ק מו"ח אדמו"ר יסד או ניהל, יוכלו להתנהל בלי כל העלמות, ויוכלו לעסוק בזה בלב רגוע וללא ויכוחים כו' - כיוון שיצטרכו לחשב אך ורק אם סכום ההלוואה בבנק הוא גדול יותר או קטן יותר, אבל בנוגע לפועל לא יחסר מאומה, והסימן לזה - "די והותר"; מתי יודעים שזהו "די" - כשישנו "והותר".

ניסיון העשירות

בהתוועדות תשט"ו אירע משהו מופלא. בין השיחות דיבר הרבי על כך שיש המתלוננים מדוע נדרשת עבודה במסירות נפש, ואומרים שהיה הרבה יותר טוב אילו הייתה 'הרחבה' בגשמיות ב'בני חיי ומזוני רויחא'. הרבי אמר ש"גשמיות רבה עלולה להפריע לרוחניות, ודרושה יגיעה גדולה ועצומה כדי לעמוד בניסיון העושר, אך אף-על-פי-כן, יתן הקדוש-ברוך-הוא לכל ישראל עשירות, ושתהיה יגיעת-נפש ויגיעת-בשר בהתבוננות כדי לבטל את הניסיון". לאחר הפסקה קצרה אמר הרבי כשבת-שחוק על פניו, "הרי באמריקה מחליטים כל דבר בהצבעה, ובכן; אלה שמסכימים שתהיה להם עשירות בהפלגה ולא אכפת להם מהמאמץ הכרוך בזה, שירימו את ידם הימנית בלבב שלם". הרבי חיכה מעט. כשרק מעטים

מבין הנוכחים בהתוועדות הגביהו את ידם, אמר הרבי, "אחר-כך מתלוננים ש'זה חסר' ו'זה חסר'... כשיש התוועדות עם יותר ממניין יהודים, נמצאים בעת רצון וזה עניין שקשור עם הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, מפסידים את ההזדמנות, ובלבד שיקראו 'בעל מוחין'... מה אעשה...". כמובן שאותם הנוכחים שהרימו את ידם זכו בעשירות מופלגה.

פורים ה'תשט"ז

אשרי מי שבאן ותלמודו בידו

"בהתוועדות חסידית שנערכה בארץ הקודש ביו"ד שבט, הנה "כטוב לב המלך בייך", התבטא אחד המסובים [הרה"ח ר' פאלע כהן ע"ה] אודות א' מגדולי ישראל, שהוא מקנא בתלמיד הכי קטן של "תומכי תמימים" שזכה ללמוד חסידות. והיינו, שבהיותו ב"עולם האמת" רואה הוא את המעלה של לימוד החסידות, ולכן מקנא הוא בתלמיד הכי קטן של "תומכי תמימים".

כתוצאה מהתבטאות זו, הרוויח הדואר הישראלי סכומים גדולים עבור בולים... מגיעים מכתבים, אחד אחרי השני, בטענות: כיצד אפשר לומר דבר כזה?! פלוני בן פלוני היה גדול שבגדולים, פוסק ולמדן, שישב כל ימיו באוהלה של תורה - ואיך ייתכן לומר שהוא מקנא בקטן שבקטנים שלומד פרק תניא?!".

המענה לטענות אלו הוא על פי מה ששינינו בגמרא מפורשת ב'בבא-בתרא' ש"עתידי הקדוש-ברוך-הוא לעשות שבע חופות לכל צדיק וצדיק... כל אחד ואחד נכוה מחופתו של חברו".

כלומר, יהודי אשר לא למד בעולם הזה פנימיות התורה (חסידות) בגלל שכביכול דעתו לא הייתה נוחה מלימוד עניינים אלו - אזי כשיגיע לעולם הבא, עולם האמת, ושם יראה את האמת, הנועם והעריבות שבלימוד עניינים אלו, נשמתו תרצה להידחק ולהיכנס ל"חופתו של חברו" - למקום בו הנשמות לומדות חסידות, אבל הוא "נכווה" מזה, כיוון שהיה מנגד לזה כאן בעולם הזה לכן לא יהיה אפשרי להכניסו למקום הזה. ואז הוא מקנא בילד קטן אשר

לומד פרק תניא כאן למטה.

ועל זה אמרו חז"ל - "אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו", היינו, אשרי מי שלמד עניינים אלו (פנימיות התורה) בהיותו בעולם הזה הגשמי ועל ידי זה זוכה לשכר של "חופה" לעתיד לבוא ללא כוויות מיותרות.

"מאזשעש, דא נייע האטשעש"!

"ידוע הסיפור שפעם ישב הבעל-שם-טוב עם תלמידיו, ולפתע הגיע גוי שהכניס את ראשו מבעד לחלון, וביקש עזרה כיוון שהסוס שלו אינו יכול לסחוב את העגלה, וכשהשיבו לו שאין זה ביכולתם, "ניע מאזשיטש", נענה ואמר: "מאזשעש, דא נייע האטשעש", כלומר, היכולת קיימת, אלא שחסר הרצון".

בנידון דידן: כל אחד מישראל יכול לקבל את ה"לבוש אשר לבש בו המלך", מלכו של עולם, "וסוס אשר רכב עליו המלך", ואפילו "אשר ניתן כתר מלכות בראשו"; "מאזשעש", היכולת קיימת, והדבר תלוי רק בכך שיהיה "חאטשעש", הרצון; וכאשר ישנו הרצון באמת, אזי נותן הקב"ה את "כתר המלכות", עם ה"סוס אשר רכב עליו המלך" ו"הלבוש אשר לבש בו המלך", ועל ידי זה נמשך בדרך ממילא גם כל-טוב גשמי.

פורים ה'תשח"י

"זכור ושמור בדיבור אחד"

"בהתוועדות פורים תרצ"ו, שנערכה באטוואצק, סיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר, שבימי רבינו הזקן היה חסיד אחד, איש פשוט ביותר (בדרגת ההשכלה), עד שספק אם

ידע פירוש המילות במקומות הקשים שבתפילה, ומכל-מקום האריך בתפילה, ולא רק בשבת ויום-טוב ראש-השנה ויום-הכיפורים, אלא גם בימות החול, ולא רק בתפילת שחרית, אלא גם בתפילת מנחה ותפילת ערבית, וניכר היה שתפילתו אינה מן השפה ולחוץ, אלא התפלל (כלשון חז"ל) "עד מיצוי הנפש".

החסידים התפלאו על זה: כיצד שייך הוא לאריכות בתפילה?!

כששאלוהו, ענה: אינני יודע... אבל שמעתי מהרבי (כוונתו לאדמו"ר הזקן): "זכור ושמור בדיבור אחד" - בכל דיבור צריך לזכור ולשמור את ה"אחד".

ובפתגם זה התפלל ארבעים שנה רצופות; ובלשון כ"ק מו"ח אדמו"ר בשיחה: ביום ראשון, ביום שני ושלישי וכו', ועל-אחת-כמה-וכמה בשבת".

זהו גם המענה לאלו שטוענים שמצד מעמדו ומצבם אינם שייכים לעבודת התפילה כפי שדורשים רבותינו נשיאינו, כיוון שחסרים אצלם עניינים הקודמים לזה, ולפעמים חסר אפילו בעניינים עיקריים, כמו פירוש המילות (כבסיפור הנ"ל).

והמענה לזה - שישנה העבודה וההתבוננות שבכל דיבור ישנו ה"אחד", ועבודתו של יהודי היא לזכור ולשמור בכל דבר שבא לידו את ה"אחד" שבו, כפתגם של רבינו הזקן שנשמר ונזכר על ידי כ"ק מו"ח אדמו"ר, ונעשה הוראה שנוגעת לכל אחד מאיתנו.

וסיפור הנ"ל הוא מופת חתוך אשר גם הפשוטים בידיעה והשגה, הנה כאשר יתבוננו בעניין של "זכור ושמור בדיבור אחד", יכולים הם להתפלל בהתבוננות זו עצמה ארבעים שנה רצופות, ובאופן שיומשך לא רק בשבתות וימים-טובים, אלא גם ביום ראשון, יום שני ויום שלישי, וכל ימות החול, שיהיו חדורים בתפילה.

בכל דרכיך דעהו

"כ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר אודות רבינו הזקן, שכאשר ברח מליאדי מפני נפוליאון וחילו [בעת המלחמה בין רוסיה לצרפת, כידוע שרבינו הזקן התנגד ביותר לנפוליאון וכל ענייניו], הנה לאחר שנסעו כשתי פרסאות, חזר במרצת לליאדי,

וימהר אל בית דירתו, ויצו לבדוק היטב פן נשאר מכלי ביתו מאומה, וימצאו זוג נעלי-בית, ויצו לקחתם עמהם. ואך יצא רבינו הזקן את פני העיר, בא הרץ הראשון של חיל נפוליאון אל העיר מהעבר השני, וכעבור שעה קלה בא נפוליאון בעצמו, וימהרו לביתו של רבינו הזקן למצוא משהו מחפציו".

העניין בזה: שנינו בגמרא שאצל צדיקים חשוב וחביב אפילו "פכים קטנים". והיינו לפי שעבודתו של צדיק היא באופן של "בכל דרכיך דעהו", שכל ענייניו הם כלי לאלוקות.

ולכן, אפילו כאשר מדובר אודות נעלי-בית, שזהו עניין של לבוש בלבד, ולא לבוש של הראש או הלב או הידיים, אלא לבוש של החלק היותר תחתון שבאדם, וברגל גופא הרי זה העקב שברגל - הרי כיוון שעל ידי העבודה של "בכל דרכיך דעהו" נעשו גם הם כלי לאלוקות, לא רצה רבינו הזקן שיגיעו וישארו אצל מנגד לאלוקות, כיוון שעל ידי זה יכול להיות תוספת-כח בעניינים של לעומת זה.

ומזה מובן עד כמה צריכים להיזהר גם בעניינים של דקות, כי, כאשר ישנו עניין בלתי-רצוי בדקות, הרי זה יכול לירד ולבוא גם בגסות.

יפוצו מעיינותיך חוצה

"אדמו"ר האמצעי ציווה על החסידים, שבחזרתם מליובאוויטש, הנה בכל המקומות שעוברים דרך הילוכם [פעם היו רוב החסידים הולכים רגלי, כיוון שלא היה להם כסף לנסוע בעגלות], יחזרו חסידות. אחד החסידים שחננו השם-יתברך בכישרון טוב בחזרת חסידות להביע הדברים בשפת חלקות - התאונן בפני אדמו"ר האמצעי, שמרגיש בעצמו שיש לו שביעות-רצון, ובמילא נעשה אצלו רגש של ישות, ששמח בעצמו בכך שממלא את רצונו של הרבי להפיץ תורת החסידות. ויען לו אדמו"ר האמצעי: "א ציבעלע זאל פון דיר ווערן אבער חסידות זאלסטו חזר'ן" [=תהיה בצל, אבל חסידות צריך לחזור]".

בנידון דידן: ירידת הנשמה מאיגרא רמה לבירא עמיקתא היא בשביל שתהיה עשייה בפועל, ובמילא צריכה להיות העשייה בפועל הן ביום והן בלילה, גם ברבע לשלוש לפנות בוקר... ומה שמתירא שמא בגלל זה יכשל בפעולה שאינה רצויה - הרי הכל כדאי כדי שיתווסף בהפצת המעיינות עד שיגיעו גם ב"חוצה".

ואלו שחושבים שעליהם לשתוק, ואינם צריכים לעשות מאומה, שמא יכשלו בפעולה שאינה רצויה - עליהם לדעת שזוהי עצת היצר הרע, נחש הקדמוני, הקשור עם המן בן המדתא האגגי, מזרעו של עמלק ועשו, שצריכים ללחום נגדו בכל התוקף.

פורים ה'תש"כ

ישנו עם אחד מפוזר ומפורד בין העמים

כמו בית דיר של סוסים...

"כ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר פעם בהתוועדות של פורים כאן, אודות מאסרו בהיותו במדינה ההיא, באמרו, שנזכר בסיפור זה בעת קריאת המגילה.

והקדים לומר, שבכלל, התנהג שם מתוך תוקף, אף ששילם על כך בבריאותו.

וסיפר, שבכניסתו לחדר שבו התנהלה החקירה ודרישה (כפי שנקרא ברוסית: "דאפראס"), הנה מבלי להמתין שיתחילו לשאול אותו שאלות, אמר מיד, שזוהי הפעם הראשונה שנכנס לחדר ולא עומדים בפניו... - זו הייתה ההתחלה, לפני כל השאלות.

וכאשר שאלו אותו, האם הוא יודע היכן הוא נמצא? - השיב, שיודע שנמצא במקום שפטור ממזוזה (שהרי בית האסורים פטור ממזוזה), כמו בית דיר של סוסים..."

כשהנני מספר סיפור, מקשיבים אפילו מתנגדים...

"בין אלו ששאלו את השאלות, הכיר הרבי שניים, שני צעירים יהודים שבאו

לאסור אותו, והשניים האחרים היה ניכר שהם אינם-יהודים, ואף-על-פי-כן דיבר הרבי באידיש דווקא.

לאחר ששאלו אותו את השאלות הפורמליות, כמו השם וכיוצא-בזה, לפני שהתחילו לשאול את השאלות הבאות - אמר הרבי שברצונו לספר להם סיפור. וכשאמרו לו, "גראז'דאנין" (אזרח), עליך לענות על השאלות ששואלים אותך, ולא יותר - השיב הרבי, בשעה שהנני מספר סיפור, מקשיבים אפילו מתנגדים... ומבלי להמתין שישאלו אותו שאלות, התחיל לספר:

הצמח צדק והמשכיל האפיקורס

"אל זקני הצמח צדק, נכנס פעם משכיל אפיקורס,

- אחד החוקרים בשם נחמנסון, שהיה בנו של חסיד, בשומעו התואר "משכיל אפיקורס", קפץ ואמר: כנראה אחד כמוני! והשיב לו הרבי: הלה היה יודע ספר, והיה אפשר לומר עליו "יודע את ריבונו ומכווין למרוד בו", אבל אתה, הרי אינך יודע מאומה... והמשיך בסיפורו. -

ושאל בנוגע למגילת אסתר (כנראה היה זה בתקופת פורים), מהו הטעם שכאשר מסופר במגילה אודות דברי מרדכי להתך להודיע לאסתר המלכה על-דבר גזירת המן, נאמר "ביהודיים" בשני יו"דין, ואילו לאחר זה, בפסוק "ליהודים הייתה אורה ושמחה וששון ויקר", נאמר "יהודים" ביו"ד אחד?

והשיב הצמח-צדק: יו"ד מורה על עשר כוחות הנפש. וכיוון שאצל יהודי יש נפש הבהמית וגם נפש האלוקית שהיא "חלק אלוקה ממעל ממש", ישנם שני יו"דין, דהיינו, עשר כוחות של היצר הטוב ועשר כוחות של היצר הרע, וגזירת המן "ביהודיים לאבדם" הייתה על שני היו"דין בשווה, הן על היהודים השייכים לעשר כוחות של היצר הטוב, והן על היהודים השייכים לעשר כוחות של היצר הרע.

והוסיף הלה לשאול: אם כן, מדוע נאמר גם "ויקהלו היהודיים אשר בשושן" בשני יו"דין?

והשיב הצמח-צדק: אלו שהיו בשושן, בסמיכות מקום, ראו והרגישו בעצמם כל מה שנעשה, הן חומרת הגזירה והן הנס של ביטול הגזירה, באופן גלוי לעין כל, ולכן הרי זה פעל וחדר בשווה בשני היו"דין, הן ביהודים של היצר הטוב והן ביהודים של היצר הרע.

וסיים הצמח-צדק ואמר למשכיל הנ"ל: כך יהיה גם אצלך, כאשר יהיו לך

ייסורים, לא עלינו, אזי תשתנה! וכך הווה, שנעשה חולה במשך שלושה חודשים, לא עלינו, ואחר כך נהפך לאיש אחר, שנעשה ירא-שמים.

כאשר סיים הרבי לספר את סיפור המעשה - הוסיף ואמר, שכך יהיה גם עמהם (עם אלו שעמדו לערוך לו את החקירה ודרישה), שכאשר יהיו להם ייסורים, אזי ישתנו ויראו את הניסים הגלויים שיהיו!...

עד כאן - סיפור הרב".

בפתגם הצמח-צדק הנ"ל יש גם מענה לאלו החושבים שאם יסתירו את יהדותם אזי מובטח להם שלא יסבלו משנאת העמים.

ועל זה היא ההוראה מסיפור המגילה, שהגזירה הייתה "ביהודיים לאבדם", בשני יו"דין, היינו, לא רק על יהודי של "נפש השנית בישראל (ש) היא חלק אלקה ממעל ממש", אלא גם על יהודי של נפש הבהמית.

כאשר המן רצה לפעול על המלך אחשוורוש לגזור גזירה על היהודים, טען, "ישנו עם אחד מפוזר ומפורד בין העמים": הן אם הם יהודים שמובדלים מכל העמים בהיותם "עם אחד" - צריכים לגזור עליהם גזירה בגלל היותם "עם אחד", והן אם הם יהודים שנמצאים במעמד ומצב של "מפוזר ומפורד בין העמים" - צריכים לגזור עליהם גזירה בגלל היותם במעמד ומצב של "מפוזר ומפורד בין העמים".

ולכאורה - ממה נפשך: אם הגזירה היא בגלל היותם "עם אחד" - צריכים להינצל אלו שהם במעמד ומצב של "מפוזר ומפורד בין העמים"; ואם הגזירה היא בגלל היותם במעמד ומצב של "מפוזר ומפורד בין העמים" - צריכים להינצל אלו שהם בציור של "עם אחד"?!
אחד"!

אך העניין הוא - ש"הלכה בידוע שעשו שונא ליעקב", ובמילא, גם כאשר יהודי ("יעקב") נדמה לו שלא ניכר עליו שהוא יהודי - מרגיש בכך עשו... ומרגיש בכך לא רק בנוגע אליו, אלא גם בנוגע לנכדו ולנינו, כפי שראינו בגזירות שאירעו בדורנו זה, לא עלינו ולא עתה.

וכיוון שה"שבעים זאבים" מבחינים ומכירים ב"כבשה אחת"

שנמצאת ביניהם, אפילו אם ה"כבשה" תרצה להסתיר את עצמה באיזה לבוש ועניין שיהיה - הרי במקרה כזה, טבע בני-אדם, ועל אחת כמה וכמה בצד הרע, שהניסיון להסתיר את ההבדל ולהידמות לגויים, מוסיף בשנאה ליהודים, אם השנאה היא עדיין לא באופן של "די והותר", שיהיה שייך להוסיף בה...

במילים אחרות: ההנהגה באופן של "ככל הגויים בית ישראל" - לא זו בלבד שאינה עצה לפעול ענין של הצלה ורווחה, אלא אדרבה - זוהי עצה לפעול מצב הפכי, רחמנא ליצלן!

"ויגד לו מרדכי את כל אשר קרהו"

"כ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר פעם סיפור אודות אביו, כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע, שאירע עוד בחיי הצמח-צדק, שאז היה אדמו"ר נ"ע לא יותר מגיל חמש או חמש וחצי שנים (שהרי בעת הסתלקות הצמח-צדק היה בן חמש וחצי שנים), כאשר שיחק עם אחיו הגדול ר' זלמן אהרן.

כיוון שגדלו בבית שבו נסב הדיבור אודות חסיד ורבי, החליטו לשחק ב"חסיד ורבי". וכיוון שהרז"א היה מבוגר מאדמו"ר נ"ע בשנה ומחצה, הוחלט שהרז"א יהיה ה"רבי", ואדמו"ר נ"ע יכנס אליו כמו חסיד, "פראווען זיך" (ל"יחידות").

התיישב הרז"א על כיסא, תיקן את כובעו, ואדמו"ר נ"ע ניגש אליו וביקש ממנו "תיקון". ושאל הרז"א: על מה הנך מבקש תיקון? והשיב אדמו"ר נ"ע, שבשבת שעברה, או לפני שתי שבתות, אכל אגוזים, ואחר כך נודע לו, שרבינו הזקן כותב בסידורו ש"טוב למנוע מלאכול אגוזים בשבת". ואמר לו הרז"א, שיקפיד להתפלל מתוך הסידור, ולא בעל-פה.

נענה אדמו"ר נ"ע ואמר לו: העצה שלך לא תעזור, ואינך רבי. ושאל הרז"א: מדוע? והשיב אדמו"ר נ"ע: רבי - בשעה שמשיב, צריך להתאנח!... העצה שלך הייתה אולי מועילה, אבל לא נאנחת, וכיוון שלא נאנחת - אינך "רבי", ועצתך אינה עצה!".

כאשר יהודי עוזר לחבירו - כציווי "ואהבת לרעך כמוך" - לא די בפעולת החסד לעזור לו, אלא צריכה להיות גם האנחה.

וכאשר ישנה האנחה, היינו, שצער הזולת נוגע לו, וכדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר בפירוש מה שכתוב במגילה "ויגד לו מרדכי את כל אשר קרהו", שכאשר שמע אודות גזירה על יהודי שני, היה זה מאורע שקרה לו ("אשר קרהו"), שאז נאנח - אזי עוזר ומסייע לחברו.

אבל כאשר יושב על כיסא, או בשמי מעלה, והולך משלימות אל שלימות, ובשביל השלימות שלו נותן גם עצה לזולת, אבל ללא אנחה, כיוון שאין זה ענין שכואב לו, להיותו למעלה מרגש של כאב וכו' וכו' - אזי העצה שלו אינה עצה, והחסד שלו אינו חסד, ואין זה אפילו עניין סתמי, אלא זהו עניין של "חטאת", שזהו היפך הטוב והקדושה והאמת.

בוחו של ניגון

"כ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר פעם שבשנים הראשונות של רבינו הזקן, היה אצלו הסדר, שבחזרתו ממעזריטש למקומו (על פי רוב, או רוב הדרך - רגלי), היה עובר בדרכו במושבים ועיירות של בני ישראל, והיה עושה נפשות לתורת המגיד, תורת החסידות.

הסדר היה - שכדי לכבוש נפשות לפנימיות התורה, היה מדבר עמהם תחילה בנגלה דאורייתא, וזו הייתה ההכנה והמעבר לדבר עמהם בנוגע לתורת החסידות, הדרכותיה והנהגותיה.

פעם אחת בעברו דרך שקלאוו, ונכנס לבית-המדרש הגדול, ושאלו אותו כמה וכמה קושיות בנגלה שבתורה - אמר רבינו הזקן שיגון ניגון, וניגון ניגון כפי שרבינו הזקן היה מנגן... ואז הרגיש כל אחד מהנאספים בבית המדרש שנפתחו אצלו שערי חכמה שבנפש, ונתיישבו אצלו כל הקושיות ששאל אצל רבינו הזקן.

ניגון - אינו עניין של הבנה והשגה, אלא מעלת הניגון היא שנוגע ברגש שבלב, וכאשר מנגנים את הניגון כדבעי, הרי זה קשור עם פנימיות הלב, היינו, לא רק מידות חיצוניות, אלא גם מידות פנימיות - פנימיות המידות, ועד לפנימיות הלב שלמעלה ממוחין,

שלכן, ביכולתו לתרץ קושיא שישנה במוחין. ומזה מוכן גם כיצד עניין זה משתקף בעולם - כאשר מתבטלת הקושיא בתורה, אזי מתבטל גם הקושי שישנו בענייני העולם.

ובנוגע אלינו: בכוחו של ניגון לפתוח ולפשט העקמומית שבלב - שיהיה נקל יותר בהבנה והשגה בתורה לכל אלו שנמצאים בד' - אמות של תורה, ויהיה נקל יותר בעבודת התפילה (מבלי הבט על המחשבות המבלבלות) לכל אלו שנמצאים בד' אמות של תפילה, ויהיה נקל יותר בעבודה של "בכל דרכיך דעהו" בכלל, ועבודת בעלי-עסקים בפרט, שבלכתם ברחוב ימלאו את השליחות של בורא העולם ומנהיגו.

המעשה הוא העיקר

"עוד לפני שהמגיד ממעזריטש נעשה תלמידו של הבעל שם טוב, היה כבר מקובל גדול, והיו לו כמה חברים שלמדו יחד קבלה, והתפללו על פי כוונות האריז"ל, ובמשך שאר היום עסקו בלימוד התורה.

ולאחרי שנעשה תלמידו של הבעל שם טוב, נפגש פעם עם אחד מחבריו, וכאשר חבירו הבחין שמאריך יותר בעבודת התפילה, כך, שנשאר לו פחות זמן ללימוד התורה - שאל אותו: מאי האי? הרי למדנו יחד קבלה, והתפללנו יחד עם כוונות האריז"ל, והתפילה הייתה במשך זמן מסוים, וכל שאר הזמן היה זמן תורה, ואילו עכשיו נשתנה אצלך הסדר?

וישאל המגיד אצל חבירו אודות ענייני הפרנסה, ויספר לו חבירו, שמאז שנפרדו, עוסקת זוגתו במסחר, ורק פעם או פעמיים בשנה נוסע ל"יריד" בלייפציג לקנות סחורה, ומביא את הסחורה לזוגתו, ועד ליריד הבא יושב הוא על התורה ועל העבודה.

וישאל המגיד: כמה זמן נמשכת הנסיעה ללייפציג? והשיב חבירו: כך וכך שבועות - כפי שהיה הסדר אז. ושאל המגיד: מדוע נמשכת הנסיעה זמן רב כל כך? והשיב חבירו: צריכים לעבור דרך אכסניה פלונית ופלוגנית, ללון בלילה, להחליף את הסוסים וכו', ואחר כך צריכים להמתין לפתיחת ה"יריד", לקנות את

הסחורה, ואחר כך צריכים לנסוע חזרה, כך, שמתארכת הנסיעה לכמה שבועות. ויאמר לו המגיד: גם כאשר הנך קובע עיתים לתורה במשך הנסיעה ל"יריד" ומן ה"יריד" - אין זה מגיע למעלת לימוד התורה בהיותך בביתך. והשיב חבירו: אכן כך הדבר.

וישאל המגיד: אם כן, מוטב היה שתסתגר בחדרך, ותצייר במחשבתך שביום ראשון הנך יוצא לדרך, וכעבור שעות אחדות הנך מגיע לאכסניה, ומחליף את הסוסים, ואחר כך הנך מגיע לאכסניה הבאה, ולאחר ימים אחדים הנך מגיע ללייפציג, וקונה את הסחורה, ואחר כך הנך נוסע חזרה - כך, שכל שיתארך ציור הנסיעה בכל הפרטים בפרטי פרטיות, תוכל לסיים זאת במשך שעות ספורות, ולא תצטרך לבזבז כמה שבועות, ואת כל שאר הזמן תוכל להקדיש ללימוד התורה!?

והשיב חבירו: געוואלד! איר זייט דאך גאר א בטלן! - הנני יכול אמנם לצייר לעצמי, אבל את הסחורה לא אוכל להביא!...

ישנם הטוענים: מהו הצורך בניסיון בפועל - שכאשר שולחים אותו למקום מסוים, אזי נוסע לשם, ומתייגע במילוי השליחות; די בכך שישב בביתו ויציר לעצמו שיש לו מסירת-נפש וקבלת-עול במידה כזו שיש ביכולתו לנסוע ולמלא את השליחות בשלימותה, מבלי להתחשב בכך ש"ביום אכלני חורב וקרח בלילה", ובלבד למלא רצון המשלח.

ויש מעלה יתירה בדבר - טוען הוא - כי, כאשר יעשה זאת בפועל, הרי ייתכן שיהיה לפעמים אי-שביעות-רצון אצל הזולת; וכיוון שהכוונה היא לפעול אצלו זיכך ועילוי לדרגה יותר עליונה - יכול הוא להישאר לישיב ליד השולחן "על סיר הבשר"... "זבת חלב ודבש"... ולצייר ברעיונו ובמחשבתו את כל העניינים שצריך לפעול, ואיך שמצליח במילוי תפקידו.

והמענה על זה: יכולים אמנם לצייר את עניין המסירות-נפש, לימוד התורה, וכל העניינים; אבל הסחורה בפועל - שעימה צריכים לנהל את המסחר, כדי שתהיה פרנסה רוחנית ועל ידי זה גם פרנסה גשמית - לא תהיה!

צריכים לדעת ש"המעשה הוא העיקר", ויתירה מזה: כדי לבחון

ולידע שהוא אכן ראוי לכך וימלא את השליחות - אין דרך אחרת מלבד ביצוע השליחות בפועל ובמעשה, למטה מעשרה טפחים. וכיוון שהטילו זאת על הכתפיים שלנו - בוודאי נתנו את הכוחות שיוכלו לפעול זאת, וכפי שרואים במוחש בשנים האחרונות, שכאשר עוסקים באמת ובתמים - אזי מצליחים לפעול מתוך מנוחה ושמחה, ובלשון המגילה: מתוך "אורה ושמחה וששון ויקר" כפשוטם.

פורים ה'תשכ"א

הרגל נעשה טבע

"כ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר פעם אודות החסיד ר' הלל מפאריטש, שהיה נוהג על פי מה שכתוב בספרים בנוגע לשמירת הנפש, שיש להיזהר שלא לעבור על גבי גשר בעגלה, אלא לילך ברגל. ובאחת מנסיעותיו, לאחר שהתנמנם בעגלה ונרדם, הנה כאשר העגלה התקרבה לגשר, התעורר מעצמו (מבלי שמישהו יעיר אותו או מצד איזו סיבה צדדית), ובראותו שהעגלה קרובה אל הגשר, ירד מן העגלה, ועבר את הגשר ברגליו".

הגע בעצמך: לא מדובר כאן אודות מצוות עשה דאורייתא או דרבנן, אלא עניין של זהירות בלבד. ואף-על-פי-כן, כיוון שנעשה הרגל שצריך להתנהג כפי שכתוב בספרים - אם זוהי מצווה דאורייתא או דרבנן או דקדוק קל של דברי סופרים, ועד להנהגה טובה - אזי הרגל נעשה טבע, היינו, שנעשה טבע בגוף להתנהג כן בדרך ממילא, שכאשר העגלה מתקרבת לגשר, אזי מתעורר הגוף משנתו.

וכיוון שכ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר זאת, ובוודאי לא הייתה כוונתו לספר סתם סיפורים יפים - הרי זה סימן ש"שמץ מנהו" נדרש מכל אחד מישראל.

פורים ה'תשכ"ב

התורה ומצוות קיימים גם ללא הכרת ה"סוס" בהם!

[כ"ק אד"ש הפסיק לרגע ואמר בבת-שחוק: הנני רואה שכאשר מתחילים עם סיפור, אזי נעשית מיד שמחה מחודשת!...]

"ידוע הסיפור שסיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר אודות אביו, כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע:

פעם התווכח א' המשכילים עם אדמו"ר נ"ע אודות עניין הנבואה, מציאות המלאכים (שעל ידם נמשך גילוי הנבואה), ועניין האלוקות בכלל, וטענתו הייתה, שזהו דבר שאינו מובן כלל, ושכל האדם אינו יכול לתופסו ולהשיגו, ולכן, אינם מאמינים בכך, ובכל אופן - גם אם מאמינים בכך - אין הדבר שייך אליהם.

הדין ודברים והוויכוח הנ"ל בין המשכיל לאדמו"ר נ"ע, התנהל בשעה שאדמו"ר נ"ע נסע מליובאוויטש, מקום דירתו, לנאות-דשא (כפי שנקרא כאן: "קאנטרי"), וכיוון שאז לא היו עדיין מכוניות בליובאוויטש, נסעו בעגלה רתומה לסוסים.

הניח איפוא אדמו"ר נ"ע למשכיל להרצות את כל הטענות שהיו לו על פי שכל, ולאחר שסיים, אמר לו אדמו"ר נ"ע:

הנך רואה שבנסיעתנו עתה לנאות-דשא ישנם שלושה סוגים של ברואים: אנו - הנוסעים בעגלה, בעל-העגלה והסוסים.

ובמילא ישנם שלוש דעות בתכליתה של נסיעה זו:

אתה ואני - המשכיל ואדמו"ר נ"ע - יודעים שנוסעים אנו לנאות-דשא, כדי לחזק את הבריאות שנוכל לעבוד את ה' ביתר חיות והתלהבות, כך, שתכלית הנסיעה בדעתנו היא כדי שסוף כל סוף יתווסף בעבודת ה'.

בעל-העגלה - לא נוגע לו התכלית שלנו בנסיעה זו; אצלו תכלית הנסיעה היא - להרוויח כמה רובלים או "קאפקעס" כדי שיוכל להביא פרנסה לבני ביתו ומשפחתו.

וישנה גם הדעה השלישית - דעתם של הסוסים - שברצונם וחפצם להגיע אל

התבן... כפי שהיה נהוג פעם, שכאשר היו רוצים שהסוסים ירוצו במהירות, היו תולים שק של תבן על המוט שאליו היו רתומים הסוסים, לפני הסוס, אבל רחוק קצת ממנו, וכך, כדי להשיג את התבן שתולה לפניהם, היו הסוסים ממהרים לרוץ... לכיוון מחוז חפצם של הנוסעים.

וסיים כ"ק אדמו"ר נ"ע: וכי משום שהסוסים אינם יודעים אודות "מלאכים", אין המלאכים קיימים?!..."

זה היה המענה על שאלתו של המשכיל על-דבר עניין של נבואה, מלאכים כו'.

וזהו גם לימוד על כל ענייני תורה ומצוותיה, שהרי הם הקשורים עם רוחניות הקשורה עם אלוקות - שאפילו אם אין הדבר ידוע ל"סוס" (נפש הבהמית), אין זה פוגע בעצם מציאות הדבר כפי שצריך להתקבל גם בנפש הבהמית.

ועל-דרך-זה בנוגע למדובר אודות ימי הפורים, שהכח והאור והחיות שלהם יתפוס מקום גם בימות המשיח, שיהיה זה באופן נעלה יותר מאשר ימות החול שבימות המשיח, אף שלא יהיה כן בשאר המועדים.

פורים ה'תשכ"ג

ר' פינחס רייזעס - על שם חותנתו

"ביאר כ"ק מו"ח אדמו"ר הטעם שנקרא ר' פינחס רייזעס,

- לא על שם אביו, אף שלכאורה הרי זה ייחוס ופרסום גדול יותר, שהרי אביו היה ר' חנוך העניך שיק מגאוני שקלאוו, שהייתה אז "עיר מבצר", והייתה מפורסמת ברבנים וגאונים בלימוד התורה, ור' חנוך העניך שיק היה אחד המיוחדים מבין הגאונים והרבנים, ואף-על-פי-כן, השם שבו נקרא בדברי ימי החסידות והתורה בכלל הוא: ר' פינחס רייזעס -

על שם חותנתו רייזע, שהייתה עשירה גדולה, והיו לה ג' חתנים, והתרשמה ביותר מרבינו הזקן בבואו בפעם הראשונה לשקלאוו (משך זמן לפני שנת תק"מ), בראותה דבר פלא:

הגיע אברך צעיר - שהרי רבינו הזקן נולד בשנת תק"ה, בשנת תק"מ היה בן ל"ה שנה, ומאורע הנ"ל היה עוד לפני שנת תק"מ - שנוסע ללא "שטרעם" [=רעש"] כדרך הנסיעה של גאון, אלא בניחותא, והשיב על כל הקושיות ששאלוהו גאוני שקלאוו, ואילו כאשר הוא שאל את גאוני שקלאוו, השיבו לו על א' מג'.

ולכן אמרה לחתניה, שמי שיסע אליו (אל רבינו הזקן) וישאר ללמוד אצלו, תיתן לו את כל רכושה.

והסכים ר' פינחס ונסע לליאזנא. בבואו לשם, היה רבינו הזקן בנסיעותיו בין העיירות לעשות נפשות לתורת החסידות, והמתין ארבעה חודשים עד שרבינו הזקן חזר לליאזנא, ושהה אצלו במשך שלושה חודשים.

ואחר כך בא לחותנתו עם "כתב" שהעיד ששהה ג' חודשים אצל רבינו הזקן ולמד אצלו, ולקחה את כל רכושה ונתנה לו.

ואז נטל ר' פינחס את כל הרכוש שנתנה לו חותנתו, והלך או נסע לליאזנא לרבינו הזקן, ונתן לו את כל הרכוש שיעשה בו כטוב בעיניו, עבור הצרכים הכלליים, כפי שיתקבל אצלו.

וסיים כ"ק מו"ח אדמו"ר, שרבינו הזקן בירכו בעושר ובגדולה, שיהיו אצלו "תורה וגדולה במקום אחד", ואחר כך ביקש עניין נוסף, ושתק רבינו הזקן.

וכיוון שכ"ק מו"ח אדמו"ר ביאר זאת - שנקרא בדברי ימי ישראל בשם ר' פינחס רייזעס, על שם חותנתו - בתור מענה על השאלה מדוע אינו נקרא בשם אביו, שלכאורה הרי זה ייחוס גדול יותר, הרי מובן, שמה שנקרא על שם חותנתו הוא ייחוס גדול עוד יותר."

פורים ה'תשכ"ד

השגחה פרטית על חוף ים

"כ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר, שפעם שהה עם אביו, כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע, על חוף הים התיכוני בדרום צרפת, וכשהלכו לטייל "על כיף ימא" [=על שפת הים], דיבר עמו אביו כמה עניינים ברזין דאורייתא, סודות התורה, תורת החסידות. וסיים כ"ק מו"ח אדמו"ר, שבשובו לחדרו בבית-המלון, נזכר על לשון הזהר: "ר' יוסי ור' חייא הוו אזלי על כיף ימא", ונתמוגג בדמעות שלישי...

- "יוסי", הוא קיצור השם יוסף, שמו של כ"ק מו"ח אדמו"ר; ו"ר' חייא" רמז לו על מי שהחיה אותו - אביו שהביאו לחיי עולם הזה, ובנידון דידן, הרי אביו היה גם רבו, שמביאו גם לחיי העולם הבא".

בנוגע לענייננו: אף-על-פי שכאשר מדובר אודות עניינים שאירעו אצל נשיאי ישראל, הרי לכאורה אין זו הוראה עבורנו, מכל מקום, כיוון שפרסמו מאורע הנ"ל שאירע בחייהם, הרי זה סימן שכל אחד יכול ללמוד מזה מה ששייך אליו.

וכללות הלימוד הוא - שכאשר רואים עניין של השגחה פרטית בעיני בשר, הרי זה פועל רושם עמוק יותר ממה שיודעים אודות העניין של השגחה פרטית.

על דרך זה כאשר באים לשפת הים, ועל-אחת-כמה-וכמה אלו שדרים על שפת הים, ובכל יום ויום עוברים ורואים שישנם ברואים שבים, שכאשר פורשים מן הים, מקום חיותם, הנה מיד נעשה אצלם היפך עניין החיים - הרי זה מזכיר מיד את דברי הגמרא, שכן הוא אצל בני ישראל בנוגע ללימוד התורה וקיום מצוותיה, שזהו "מקום חיותם".

אלא מאי, לפעמים יש קשיים ונדמה שזהו דבר בלתי אפשרי - הרי זה כמענה של הדגים לשועל: "ומה במקום חיותנו אנו מתייראין, במקום מיתתנו על אחת כמה וכמה", ועל דרך זה בנוגע לבני ישראל: אם יש קשיים במקום חיותנו, כשלומדים תורה ומקיימים מצוות - הרי בוודאי שעל ידי ההתרחקות מתורה ומצוות לא יהיה יותר קל; הלוואי שלא יהיה יותר גרוע חס ושלום!

כוחו של רב הפוסק הלכה למעשה

"ישנו סיפור שסיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר:

פעם נכנס אדמו"ר מהר"ש ומצא את בניו - כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע ואחיו - עסוקים בלימוד סוגיא שבה מדובר אודות שפחה נחרפת, והרצה בפניהם את כל הסוגיא עם כל פרטי העניינים והסברות כו'. אחר כך אמר להם - לא בתור התפעלות, אלא כדי להורות להם כיצד צריכים ללמוד סוגיא - שזה כבר עשרים שנה שלא למד סוגיא זו, ואף-על-פי-כן, היה יכול להרצות בפניהם כו'.

ובתוך הדברים הוסיף ואמר - כפי שסיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר - שמזה יכולים ללמוד הוראה רבה:

לכאורה אין הדבר מובן כלל: מדובר אודות שפחה חרופה, לא סתם גויה, אלא גם שפחה, שבין עמי-הארץ גופא אינה ברום המעלות... ואף-על-פי-כן, הנה תנאים ואמוראים, שהם סמוכים איש מפי איש עד משה רבינו, וכל עניינם הוא לימוד התורה, תורתם אומנותם - עוסקים בשקלא-וטריא בסברות עמוקות בנוגע לטענותיה של השפחה חרופה, אם תטען סברא כזו או סברא אחרת! - איזו שייכות יש לשפחה חרופה, להבדיל, לסברא שתעלה במוחו של תנא ואמורא? - הרי זה ריחוק שלא בערך לגמרי!

והתירוץ על זה - שכאשר ישנו עניין שנוגע לו באמת... הנה אפילו שפחה של עכו"ם יכולה להמציא סברא כזו, שבשביל סברא זו יש צורך בשכל של תנא ססמוך איש מפי איש עד משה רבינו, כיוון שאצלו אין הדבר נוגע למעשה בפועל ממש".

מזה מובן, כאשר ישנו עניין שנוגע במעשה בפועל, והדבר נוגע לו באמת - הרי זה פועל בנפשו שיוכלו להיות בשכלו כאלה גילויים שאפילו תנא יכול לבוא אליהם רק לאחרי הלימוד והעיון והיגיעה בתורה.

וזהו גם תוכן הכלל שבגמרא בנוגע לפסקי דינים: "אין למדין הלכה לא מפי לימוד וכו' עד שיאמרו לו הלכה למעשה", שכן, בידועו שכאשר יאמר כך וכך הנה על יסוד זה יתנהג יהודי במעשה בפועל, וביודעו שמזה יכול להיות או דירה לו יתברך או להיפך מזה רחמנא-ליצלן - הנה מבלי הבט על מעמדו ומצבו מצד שכל

והרגש, ומצד למעלה מהשכל וכו', יצליח לכווין ההלכה באמת לאמיתו, כיון שזהו דבר שנוגע למעשה בפועל.

פורים ה'תשכ"ו

לא להתרגל לחושך!

"כפי שסיפר רבינו נשיאנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר, אודות אחד מחסידי קרמנצ'וק, שביקר בקישינוב, והשתתף בהתוועדות שנערכה למטה במרתף, וכשנכנס אחד ואמר שחשוך כאן, והשיב לו אחד המסובים, שכאשר יתרגל לכך, אזי לא יהיה חשוך - אמר החסיד האורח: זוהי כל הצרה - שכאשר מתרגלים לחושך, אזי נדמה שאין זה חושך!..."

"כל הפושט יד, נותנים לו!"

במהלך ההתוועדות הזכיר הרבי רבות על אמירת 'לחיים' עד דלא ידע. בין השיחות אמר הרבי, "מיין שרביט הזהב גיב איך צו די וואס פארן אויף שליחות" [=את שרביט הזהב שלי הנני מוסר לאלו היוצאים לשליחות]. לקראת סיום ההתוועדות הורה הרבי ש'ירוקנו' את כל בקבוקי המשקה מתוכנם אך הזהיר שלא לשפוך את המשקה אלא לשתותו. לפתע הכריז הרבי, "כל הפושט יד נותנים לו" והחל בחלוקת 'כוס של ברכה'. הקהל שהיה נפעם מהגילויים בהתוועדות, והיה גם מבוסס כהוגן, נדהם לשמע הכרזה זו, וכולם רצו אל הבימה. הדחיפות על שולחן ההתוועדות היו עצומות. הרבי ביקש מהקהל לסדר תור מאורגן, אך הקהל כבר אחז ב'לא ידע'. אחר זמן קצר סגר הרבי את הסידור ועלה לחדרו. ליד החדר הקדוש עמד אחד ובידו בקבוק יין וכוס. הרבי נטל ממנו את הבקבוק והחל שוב לחלק לקהל. כשנפוצה השמועה והחלו שוב דחיפות, אמר הרבי שתיכף יהיה כמו למטה, הפסיק את החלוקה ויצא אל הרכב. כשדלת הרכב כבר הייתה פתוחה, החל הרבי שוב לחלק. הקהל העצום שנתאסף עמד בצפיפות ובחוסר סדר ורבים פשוט טיפסו על הרכב. עומס האנשים על הגג הרס את הרכב,

ובשעה 03:4 לפנות בוקר נסע הרבי הביתה ברכב של אחד מאנ"ש. הקהל ליווה את הרכב בשירת 'כי בשמחה תצאו' וכשנעלם הרכב פרץ הקהל בריקודים. כשהגיע הרבי לביתו, כבר המתינו שם כ03 תמימים שלא הספיקו לקבל משקה. הרבי נתן להם מידו הקדושה. מיד אחר כך התחיל הרבי לנגן 'ניעט ניעט' ועודד אותם בחזק בריקוד על מקומו.

פורים ה'תשכ"ז

"יין" בגימטריא "לקח" - הייתכן?

(כ"ק אדמו"ר נשיא-דורנו אמר בבת שחוק):

"פעם היו נוהגים ב"חדר" לומר "פורים-תורה". ואמר מישהו, ש"יין" בגימטריא "לקח". וכששאלו אותו: הייתכן? הרי "יין" מספרו שבעים, ואילו "לקח" מספרו מאה שלושים ושמונה?! - השיב, שהעצה לזה היא ליקח עוד הפעם "יין". ושאלו אותו: הרי ב' פעמים "יין" יעלה יותר מ"לקח"? והשיב, שיש ליטול עוד פיסת "לקח". ושאלו אותו: הרי ב' פעמים "לקח" יהיה הרבה יותר מב' פעמים "יין", ואפילו יותר מג' פעמים "יין"? והשיב, שצריך ליקח הרבה "יין" והרבה "לקח", עד שיהיה אחד מהשתיים: או שהחשבון ישתווה, או שיבוא לידי קיום המצווה "לבסומי בפוריא עד דלא ידע", ואם לא ידע להבחין "בין ארור המן לברוך מרדכי", על-אחת-כמה-וכמה שלא יוכל להבחין אם "יין" בגימטריא "לקח", או יותר או פחות".

פורים ה'תשכ"ח

בשבילך נברא הזהב!

"סופר פעם בשם סבי, שלאחר חתונתו היה מה"יושבים" אצל אדמו"ר מהר"ש, ובחזרתו סיפר אודות הנהגתו של אדמו"ר מהר"ש, שהייתה באופן של רחבות,

- כפי שסיפר רבינו נשיאנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר, שהיה לו עסק ובעלות בענייני המלוכה בפטרבורג (כידוע כמה סיפורים בזה), והיה אצלו הסדר שכל כלי תשמישו היו מזהב.

ולדוגמא: השעון - היה מזהב, ולא עוד אלא שהיו לו שני שעוני זהב, וכפי שהיה הסדר פעם - שהשעון היה מונח (לא כמו היום - על היד, אלא) בכיס האפודה (כפי שנקרא ברוסית: "זשילעט", וכאן נקרא: "וועסט") - היה לו שעון זהב בכיס הימני, ושעון זהב בכיס השמאלי, וכל שעון היה מחובר לשרשרת זהב...

וכן לצורך העישון, הייתה לו קופסת זהב עבור הסיגריות, וכן קופסת זהב עבור הרחת טבק, וכן המזלגות והכפיות מזהב, וכן המקל היה עם גולת זהב בראשו.

ועל דרך זה בנוגע ללבושים שלו, וכן בנוגע למרכבה שבה היה נוסע לטייל, וכיוצא-בזה בנוגע לכל העניינים -

ושאלו אותו: כבוד הרב! מהו הסדר בזה - וכי יש הכרח בכך שענייני עולם הזה יהיו מזהב דווקא?! - הרי היה יכול ליתן את הכסף לצדקה, ולהסתפק בלחם צר ומים לחץ, כפי שמתקיימים יהודים בגלות!

והשיב לשואל: פעטאח, פעטאח, וכי בשביל מי נברא הזהב - בשבילי ובשבילך, או בשביל גויים, להבדיל?! - בשבילו נברא הזהב!"

בנוגע לענייננו: כל הרחבות שישנה בעולם - לא רק רחבות רוחנית, אלא גם רחבות גשמית - נבראה בשביל בני ישראל, אלא שזהו ניסיון גדול, וישנם כאלו שיכולים לעמוד בניסיון, וישנם כאלו שאינם יכולים לעמוד בניסיון, או כאלו שמצד סיבות אחרות לא הגיעו לידי כך.

אבל בעצם ראוי יהודי לכל הרחבות שישנה בעולם...

מה הוא בוכה!?

"היו זמנים שאדמו"ר מהר"ש היה משכים להתפלל בימות החול, ולאחר מכן היה נוסע ליער לטייל. לצורך זה עמדה מרכבה רתומה לארבעה או שישה סוסים, עם בעל-עגלה (כפי שהיה נקרא ברוסית: "קוטשער") מיוחד, שהיה צריך להיות מוכן עם העגלה הרתומה לסוסים בזמן המדויק, והיה מוליך את אדמו"ר מהר"ש אל היער, ולאחרי משך זמן היה אדמו"ר מהר"ש חוזר מהיער.

בעל-העגלה נצטווה שלא לספר לאף אחד אודות מטרת הנסיעה ליער. אבל חסידים - כדרכם - מצאו עצה איך לדובב את בעל-העגלה, אינני יודע אם השקוהו לשכרה או בצורה אחרת, אבל בכל אופן, ירדו לחייו כל כך עד שסוף כל סוף הפטיר ואמר (ברוסית): "טשודנאי טשעלאווייעק" [=איש פלאי] - יש לו הנהגה מוזרה שאינה מובנת; הוא מגיע ליער, מתיישב תחת אילן, ומתחיל לבכות, ובאים עליו נמלים מכל הצדדים, ואינו מגרשם, וכך יושב ובוכה, עד שלפתע בורחים כל הנמלים, ומפסיק לבכות, ואז חוזר אל העגלה ונוסע בחזרה.

וממשיך בעל-העגלה: "טשודנאי טשעלאווייעק, שטא אן פלאטשיעט?" - אינני יודע מה הוא בוכה... ("כ"ק אדמו"ר נשיא-דורנו צחק והמשיך): מה חסר לו?! - יש לו מרכבה עם בעל-עגלה, אישה וילדים, שני שעוני זהב, מקל עם ידית של זהב, ואף-על-פי-כן, נוסע מהארמון שלו ליער, מתיישב תחת עץ, מניח לנמלים מכל הסביבה לטפס עליו, ובוכה!... וכך עושה מידי יום ביומו.

ועוד דבר אינני מבין - ממשיך בעל-העגלה: לפתע פתאום בורחים ממנו כל הנמלים!... הוא לא עושה להם שום דבר, וגם בעצמו אינו עושה כלום, אלא הם בורחים מעצמם!...

כנראה שבסופו של דבר לא יכלו החסידים להתאפק... ועד שהגיעה לאדמו"ר מהר"ש הידיעה שבעל-העגלה סיפר את הכל, ומיד פיטרו אותו מתפקידו (כפי שאומרים כאן: "געפאיייערט"). אלא שלאחר מכן בא בעל-העגלה וכרע על ברכיו והתחנן ובכה והבטיח שמכאן ולהבא לא יספר לאף אחד שום סוד, ובסופו של דבר החזירוהו לתפקידו."

למרות הנהגתו של אדמו"ר מהר"ש לחיות ברחבות הכי גדולה, עם כלים מזהב וכו' (כפי שראינו בסיפור הקודם), אף-על-פי-כן רואים מסיפור זה שעשירות זו אינה הפריעה לו לעבודת השם שלו.

ובלשון הכתוב: "ליהודים הייתה אורה ושמחה וששון ויקר", באופן הכי פשוט, כפי שמפרשים לילדים - ריבוי אורה, ריבוי שמחה, ריבוי ששון וריבוי יקר, ואף-על-פי-כן, לא יפריע מאומה לעבודת הבורא, ואדרבה כו'.

פורים ה'תשכ"ט

"אַט דאָס איז מיין זון"

"בליובאוויטש היה יהודי שנקרא "יחיאל המשולח". ושמעתי פעם שסיפר, שבביקורו אצל רב מסוים, נכנס בנו של הרב, והציגו הרב בפניו באמרו: "אַט דאָס איז מיין זון" [בתרגום מאידיש שתי משמעויות: א. "זה הבן שלי". ב. "זו השמש שלי"], והשיב לו - כפי שאהב לומר על כל דבר להיפך - ס'איז ניט א "זון", ס'איז א "לבנה"... ושאל אותו הרב: מה פתאום "לבנה"? והסביר לו: יהודי - צריך להאיר, או כמו "שמש" ("אַ זון"), או כמו "לבנה". ובכן: אילו היה "זון" - היה לו זקן ארוך... וכיוון שאין לו זקן ארוך, בהכרח לומר שאינו "זון", ואם כן, הרי זה "לבנה"..."

וזהו גם המענה בנוגע לימינו אלו: כאשר בא יהודי וטוען שיש לו "ניסיון" בנוגע לחינוך הילדים - האם לחנך את בנו שיגדל להיות כמו הסבא שלו, עם זקן גדול, וכן בנוגע לבתו, שתלבש בגד ארוך, ובבוא הזמן פאה גבוהה, באופן ש"דתיים שונות מכל עם ואת דתי המלך אינם עושים", כך, שכאשר האופנה היא באופן מסוים, אזי עושה להיפך, ומסתפק בדבר אם "למלך שווה להניחם" או לא - הנה המענה הטוב ביותר הוא: עצם עובדת קיומו של "עמי" מהווה הוכחה שדווקא הדרך של הסבא עם הזקן הארוך זוהי הדרך שעל ידה נשארים בני ישראל בתור "עם", וחיים וקיימים בעולם הזה הגשמי והחומרי.

פורים ה'תשל"א

שמח בחלקו

"ידוע הסיפור מהמגיד ממעזריטש, שהיה מישהו שהתאונן בפניו בנוגע לדאגות הפרנסה והיפך העשירות וכו', וכדי להרגיעו מטענותיו, שלחו המגיד לר' זושא מאניפולי ללמוד ממנו וכו'. ובראותו שבביתו של ר' זושא אין מאומה, כידוע גודל העניות והדחקות שהייתה אצלו - חשב תחילה שהמגיד שלחו כדי שיראה שישנו מי שהוא עני יותר ממנו, ובמילא יקל על ליבו, אף שזוהי נחמה מועטת שיש יהודי אחר שנמצא במצב גרוע יותר ממנו!... אך כיוון שהמגיד שלחו לר' זושא, רצה לשמוע ממנו דבר-מה, וסיפר לו את כל הסיפור. ואמר ר' זושא, שאיני מבין כלל את כל העניין שהמגיד שלח ללמוד ממנו שאין לעני להתאונן על חסרונו - כיוון שלא חסר לו מאומה... ואז הבין מה הייתה כוונת המגיד!".

מסיפור זה אנו רואים, שאכן אשרי האדם שהוא "שמח בחלקו", ולא חסר לו מאומה!

אמנם, במה דברים אמורים - רק אם אינו מרגיש שחסר לו משהו; אבל אם הוא מרגיש שחסר לו - אזי יש מצווה מן התורה לבקש צרכיו מהקדוש ברוך הוא.

פורים ה'תשל"ב

תען לשוני אמרתך

(כ"ק אדמו"ר נשיא-דורנו אמר בבת שחוק:)

"אינני זוכר אם סיפרתי פעם: סיפר לי אחד ממכיריי, שבבואו לבית הכנסת בערב פסח לשמוע "סיום", ראה יהודי שנשא על ידיו תינוק בן שנה או שנתיים, ושאל אותו: מה עושה כאן תינוק שצריך להיות אצל אמו? וענה האב, שתינוק זה הוא

"בכור", וכיוון שצריך ליתן לו חלב וכיוצא-בזה (ממאכל התינוק בגיל זה), רצונו שישמע "סיום". וכאשר שאל אותו (בשפה הרוסית, כיוון שלא דיבר אידיש): "ראזווע אן פאנימאיעט" (וכי הוא מבין מה שיאמרו ב"סיום")?! ענה האב: "ראזווע יא פאנימאיו"?! - וכי אני בעצמי מבין? ואף-על-פי-כן אני בא לשמוע את ה"סיום", ובמילא אני יכול להביא גם את בני התינוק!..."

אמנם לימוד התורה מוכרח להיות בהבנה והשגה, אבל כיצד לוקחים את התורה? - הרי זה כשמונח אצלו בפשטות שניגש ללמוד את תורתו של הקדוש-ברוך-הוא, ובין אם יבין או לא, הרי זה באופן של "תען לשוני אמרתך", הוא חוזר על דבריו של הקדוש-ברוך-הוא בשעת מתן תורה, ו"כל הקורא ושונה הקדוש-ברוך-הוא קורא ושונה כנגדו".

ומזה מובן שאין סתירה בין "עד דלא ידע" ל"קיימו מה שקבלו כבר". אדרבה: יש צורך בעניין של "עד דלא ידע"; כשם שבזמן מתן תורתנו "פרחה נשמתן" ביחד עם שמיעת הדיבור, כמו כן בפורים ישנו העניין של "אורה זו תורה וכו'" ביחד עם העניין של "עד דלא ידע".

פורים ה'תשל"ג

פורים של מסירות נפש

"היה זה לפני פורים תרפ"ז, אז כ"ק מו"ח אדמו"ר נסע למוסקבה, שבמוסקבה היה אז (כמו עכשיו) שיא החוזק והתוקף של הממשלה במדינה היא, וממילא שם היה גם שיא החוזק והתוקף של ההתנגדות לענייני יהדות, ובפרט להתנגדות לענייני יהדות שקשורים עם ילדים.

וכ"ק מו"ח אדמו"ר הודיע שכיוון שהוא יהיה שם בפורים-קטן, הוא יאמר מאמר חסידות בבית הכנסת - במקום שבו שוכן עתה בית-הכנסת היחיד שנותר במוסקבה - ודבר זה הופץ מיד בין כל יהודי המקום.

מיד הגיע אחד מגבאי בית הכנסת (שגם היה מיהודי המקום, והוא היה גם ידיד טוב), ואמר לרבי שעליו לדעת, אף על פי שהוא בוודאי מבין זאת בעצמו, שישנה ידיעה ברורה על כך שיהיו נוכחים 'מרגלים' בשעה שהוא יאמר את המאמר, והם יעבירו מיד לאן שצריכים להעביר את תוכן המאמר, וממילא, על הרבי להביא זאת בחשבון ולדעת אילו תוצאות עלולות להיות אם ידבר באופן הרצוי, או אם ידבר באופן שאינו רצוי.

כאשר כ"ק מו"ח אדמו"ר הגיע לבית-הכנסת (בית הכנסת היה עמוס וכו', ככל הפרטים שבזה), הוא אמר מאמר חסידות, והמאמר היה מיוסד על הפסוק "מפי עוללים ויונקים יסדת עוז... להשבית אויב ומתנקם", שהתורה שתצא מהילדים תבטל "אויב ומתנקם" - את כל אלו שרוצים לנקום ביהדות, ואת כל אלו שהם אויבים - שהם שונאים - את היהדות, ובמילא גם את היהודים.

ועל פי פסוק זה - לאחר שהביא שם כמה עניינים בחלק ה"השכלה" שבחסידות - פירש את דבריו באופן שאינו משתמע לשני אופנים, כך שאיש לא יזדקק לכך שאחרים יסבירו לו זאת; הוא אמר מילים ברורות - שאין להתרשם משום דבר, ויש לדאוג לכך שה"עוללים ויונקים" - הפעוטות - יצאו מפייהם, "מפי", עניינים יהודיים, מילים יהודיות ולימודים יהודיים, ואזי זה בוודאי "ישבית" - יבטל - "אויב ומתנקם".

ומובן מאליו שמיד לאחר המאמר נהיה התעוררות חזקה, עוד יותר מכפי שהיה עד אז, לעשות כל מה שיכולים לעשות, שכל ילד יהודי שיכולים להגיע אליו יקבל חינוך בתורה ויהדות, החל מ"עוללים ויונקים" - מילדים קטנים ביותר כפשוטו, עד גם לכאלה שהם כבר גדולים בשנים, אבל הם עדיין "עוללים ויונקים" - ילדים קטנים - ביהדות, ופעלו בזה מבלי להתחשב עם שום גזירות ועם שום קשיים ועם שום אנשים או עניינים שיכלו להפריע לזה חס ושלום".

בדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר הוא בעצם נותן הוראה ברורה לכל יהודי בכל זמן ובכל מקום, לא משנה באיזה דור הוא נמצא ובאיזה מקום הוא נמצא, הוא תמיד שייך וחלק מהעם היהודי, העם אשר "דתיים שונות מכל עם", העם היחיד אשר "לבדד ישכון", ויש לעם זה חיים עצמיים.

והחיים האלה של בני ישראל הם חיי התורה והמצוות, כמו שכתוב "כי הם חיינו ואורך ימינו". וכמו חיים כפשוטם, אשר לא שייך שהאדם יחיה רק שלוש ימים בשנה או מספר ימים בשנה,

אלא הוא רוצה לחיות כל יום מהשנה, כך גם אצל ישראל היהדות התורה והמצוות הם החיים וצריכים להיות בכל יום ובכל מקום.

וכדי להבטיח שדבר זה יתקיים אצל כל יהודי, וידיעה זו גם תתחזק אצל היהודי, ראשית כל צריך להשקיע ולהחדיר דבר זה בחינוך ה"עוללים ויונקים", בחינוך הילדים, שגם אצל הילדים דבר זה יהיה ברור.

והרי הדברים קל-וחומר: אם כ"ק מו"ח אדמו"ר אמר זאת אז, כאמור, בפורים קטן, כשהיה במעמד ומצב של סכנה בפועל, של סכנת נפשות ממש; על-אחת-כמה-וכמה כאשר נמצאים עתה - בחסד ה' - במעמד ומצב שאין צורך במסירות נפש בפועל על ענייני יהדות, הרי בוודאי שצריכים להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בכל ענייני יהדות, ובמיוחד חינוך הבנים והבנות, בתכלית ההידור ומתוך הרחבה.

שושן פורים ה'תשל"ד

תמיד להתקדם הלאה

"מספרים מעשה מר' מענדל הורודוקר שאדמו"ר הזקן היה אצלו בשמחת תורה, ור' מענדל לא רצה לומר 'אתה הראת', וכששאלוהו מדוע לא רוצה? ענה, כי יש לו שאלות. השיב לו אדמו"ר הזקן על ידי משל: בשעה שאדם עומד במישור רואה הוא שטח מסוים, אבל יודע הוא שיש אחר כך עוד שטח. אבל אם עומד בהר, רואה הוא שטח יותר גדול וגם יודע שיש אחריו זה עוד שטח ועוד. ועל דרך זה כאן שכאשר יתורצו שאלותיו ויגיע לדרגא נעלית יותר בשכל ימצא עוד קושיות".

ההוראה מזה שלפעמים מתעוררת אצל יהודי שאלה (בעבודת השם) שמכיוון שהוא כבר פעל את עבודתו מה טובעים ממנו להמשיך הלאה, נכון אמנם שלפועל השאלה לא מזיזה אותו מכיוון שהוא ממשיך לפעול בעבודתו, אך השאלה נשארה אצלו

מכיוון שזהו טבע שכל דבר צריך להיות מובן אצלו, וממילא הוא שואל מכיוון שפעל כבר מדוע צריך להמשיך הלאה, ועל זה אומרים לו "תשא את ראש" שמכיוון שהגיע למדריגה מסוימת והיא מובנת בשכלו אין לו לעמוד אלא עליו להמשיך הלאה ולפעול למעלה מן השכל ועל זה שוב תהיה לו שאלה וכו'.

פורים ה'תשל"ה

יחיד ורבים - הלכה כרבים

"בשעה שכ"ק מו"ח אדמו"ר נסע מהמדינה ההיא (רוסיה) ללטביה שברייגה, הוא עשה אסיפה של עסקנים ציבוריים מכמה מדינות, וגם הגאון הרוגוצ'ובי הוזמן לאסיפה.

שם דיברו אודות כמה עניינים בנוגע לענייני הדת מאחורי מסך הברזל, מה יכולים לפעול, מה צריכים לפעול, איך צריכים לפעול ואיך יתאספו יחד מידי פעם כדי לטכס עצה וכו' וכו'.

אחר כך היו צריכים לקבוע, מי יתעסק בזה, וגם מי ישתתף באסיפות הבאות, ורצו לצרף גם את הרוגוצ'ובי לאלו שיכולים להיות באסיפות ובהחלטות וכו'.

הוא אמר, שהוא לא יכול לקחת על עצמו את זה, שאלו אותו מדוע - הרי כעת הוא הגיע מלנינגרד ששם היה במשך כמה שנים, והוא יודע את המעמד ומצב שם, שזה הצלת נפשות וכו'?

הוא אמר: זה כמו שכאשר ישנה מחלוקת בין הבבלי והירושלמי, הרי צריכים לפעול כמו שכתוב בבבלי, ממילא הוא לא יכול לקחת על עצמו את ההשתתפות באסיפות הבאות.

שאלו אותו: איזה בבלי וירושלמי זה?

הוא אמר: ישנה הגמרא הידועה בברכות, הן בבבלי והן בירושלמי, שאצל חסידים הראשונים הייתה ההכנה לתפילה ג' שעות, ומתפללים ג' שעות, ואחר התפילה גם מתבוננים ג' שעות.

שואלת על זה הגמרא, שאם כך "מלאכתן מתי נעשית" ומתי הם לומדים תורה? בנוגע למלאכה מתרצת הגמרא שמתוך שחסידיהם הם מלאכתן מתברכת. בנוגע לתורה - אמר הרוגוצ'ובר - ישנה מחלוקת בין הבבלי והירושלמי: בירושלמי כתוב לשון זו גם על התורה ש"מתוך שחסידיהם הם תורתם מתברכת", אבל בבבלי כתוב "מתוך שחסידיהם הם תורתם משתמרת". החילוק הוא: מתברכת כלומר שמתווסף דבר חדש, משתמרת כלומר שזה רק משמר את העבר.

כך בענייננו - המשיך הרוגוצ'ובר ואמר - שזה לא רק לשמר את העבר, אלא שיהיה גם "מתברכת", בזה הוא לא יכול לעזור, ואפילו אם זה הנהגה לפנים משורת הדין כעסקנות ציבורית וכו'. כל מה שהוא יכול לעזור הוא רק בתורתו "משתמרת" לפי שיטת הבבלי, מה שאין כן לעזור גם בתורתו "מתברכת" זהו רק לפי הירושלמי, והרי מחלוקת בין הבבלי והירושלמי, נפסק כמו הבבלי.

ומכיוון שרוצים שיהיה "מתברכת" במילא הוא לא יכול להשתתף בעסקנות ציבורית".

למרות שהרוגוצ'ובר לא לקח על עצמו להתעסק בעסקנות ציבורית לטובת הכלל ועם ישראל בפרט, אף-על-פי-כן הרי יודעים שנשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר לקח מזמנו עד באופן שגזל מזמנו כדי שיהיה "דובר שלום לכל זרעו", אף-על-פי שבאותה שעה הוא לא כל לעסוק בעצמו בלימוד התורה.

כפי שרואים אצל מרדכי היהודי שהיה "משנה למלך אחשוורוש ודובר שלום לכל זרעו" אף-על-פי שראה שפירשו ממנו מקצת סנהדרין בגלל זה.

אופן פעולה כזה למען טובת הרבים כפי שהיה אצל מרדכי היהודי וכ"ק מו"ח אדמו"ר, הרי זה הוראה איך כל אחד ואחד שמגיע לידו לפעול בעניין כללי לטובת הרבים, בין אם זה לטובת המשפחה שלו או לטובת הקהילה שלו או לטובת בני העיר שלו, הרי עליו לפעול בעניין זה כדי שתהיה מזה תועלת לרבים, אף-על-פי שזה יכול להחסיר ולהזיק לו בענייניו הפרטיים.

וכפי שידוע הדין אשר "יחיד ורבים - הלכה כרבים".

פורים ה'תשל"ו

מבצע פורים בשכם

מספר הרב יוסף יצחק גורביץ, משפיע ישיבת תות"ל מגדל העמק: זכיתי להימנות על קבוצת השלוחים הראשונה מבין הקבוצות שנשלחו על ידי הרבי לארץ הקודש בשלוש השנים תשל"ו עד תשל"ח. בשנה הראשונה נשלחו שתי קבוצות, האחת לצפת והשנייה לירושלים, ואני נשלחתי יחד עם עוד עשרה בחורים כדי "לכבוש את ירושלים", כלשונו של הרבי. משימתנו הייתה לשהות במשך היום בעיר העתיקה, ללמוד תורה בכלל 'צמח צדק', ובערב בישיבת 'תורת אמת', וכן להשתתף בפעולות של הפצת המעיינות. חיכינו במיוחד ל'מבצע הגדול' - מבצע פורים, שבו נוסעים בין היתר לבסיסי צבא לחלק משלוחי מנות בשמו של הרבי לחיילי צה"ל. פעמים רבות שמענו מהרבי על מעלתם וזכותם של החיילים המגנים בגופם על ארץ הקודש, ולכן ציפינו בקוצר רוח להזדמנות לצאת ולשמח אותם בשליחות הרבי. אנחנו הגענו לארץ מיד לאחר יו"ד שבט, ומאחר שהייתה זו שנה מעוברת, היו לנו כחודשיים לחכות.

הפעילות אורגנה ותואמה מול הצבא על ידי מי שעמדו אז בראש צעירי אגודת חב"ד בירושלים, הרב טוביה בלוי והרב אשר סלומון, וכל אחד מהשלוחים צורף לצוות של כמה פעילים. איתי בצוות היו הגבאי של שיוון חב"ד, הרב יעקב אלחנן סגל ע"ה, ויבלחט"א הרבנים משה רייניץ ומנחם מענדל גליצנשטיין שהיו אז בחורים צעירים. הצטיידנו במגילת אסתר ובמשלוחי מנות, ועלינו על משאית צבאית כשפנינו מועדות אל בסיסי צבא באזור שכם. בתא הנהג ("קבינה") ישבו שני חיילים, הנהג ועוד מלווה, ואנחנו ישבנו בחלקה האחורי של המשאית. בשלב מסוים הצטרף אלינו חייל נוסף שעלה בדרך כטרמפיסט, ואני קראתי עבורו את המגילה.

פתאום המשאית נעצרה. בהמשך התברר שהיה זה כבר סמוך ממש לשכם, מרחק של כשני קילומטרים. בתחילה לא הבנו מה

קורה, רק שמענו צעקות והייתה קצת בהלה. כעבור כמה דקות הנהג יצא מהקבינה והגיע אלינו לצד האחורי של המשאית. "אנחנו חוזרים חזרה", הוא הודיע. "מולנו, עוד כעשרים מטר, יש התפרעות של ערבים. על הכביש יש 'מחסום' המורכב מאבנים וצמיגים בוערים, ועל הגבעה משמאל עומדים כמאה ערבים וזורקים אבנים על הרכבים החולפים. אני לא יכול לקחת את האחריות הזו לעבור בתוך ההתפרעות כשאתם במשאית, ומי יודע מה יקרה כשהערבים יתחילו להשתולל ולהשליך אבנים".

אני מיד התחלתי לנסות לשכנע אותו שחייבים להמשיך, אין ברירה, כי יש לנו משימה ושליחות לבצע - אך הוא בשלו: "זו אחריות כבדה מדי, ואני לא מוכן לקחת כזה סיכון". ראיתי שהוא נחוש בדעתו לחזור, והבנתי שאין טעם לנסות להמשיך להתווכח איתו, ובפרט שאז העברית עדיין לא הייתה כל כך שגורה על פי. ירדתי מהמשאית ואמרתי לו: "אני נשאר פה. אתה יכול לחזור, אבל אני בשום פנים ואופן לא חוזר. אין לי ברירה, אני מוכרח להמשיך!".

"על סמך מה אתה רוצה לרדת פה ולהמשיך הלאה, כשהתנאים מסביב כרוכים בסכנה?" שאל הנהג. הסברתי לו שלפני שיצאנו מארצות הברית בשליחותו של הרבי מליובאוויטש, הרבי התבטא בשיחות שאמר בהתוועדות שהוא לוקח על צווארו את האחריות לגבי כל מה שיקרה עם כל אחד מהשלוחים. "ממילא", אמרתי, "אחרי ששמעתי כך מהרבי, לי אין שום ספקות ושום פחד, ולכן אני רוצה להמשיך".

"מילא אתה", הקשה הנהג, "קיבלת את הביטחון מהרבי. אבל אני הרי איש צבא; לא שמעתי את זה מהרבי, ולא נשלחתי על ידו מארצות הברית?" אמרתי לו: "אני בטוח שכיוון שכולנו באותה קבוצה, ובלעדיך הקבוצה שלנו לא יכולה להגיע ליעדה, אין לי ספק שגם לך בתור איש צבא ובתור הנהג שלנו, לא יאונה כל רע - לא לך ולא לחייל השני שיושב לצידך!".

"אתה כל כך בטוח ברבי שלך?" הוא שאל.

"כן!" ענית.

"אם כך, אני נוסע!" אמר הנהג. התמלאתי בתחושת שמחה על שהצלחתי לשכנע אותו להמשיך הלאה. הוא נסע קצת אחורה, ואז האיץ ונסע במהירות קדימה ועלה על האבנים שהיו על הכביש. האבנים היו גדולות והמשאית היטלטלה מצד אל צד, וגם אנחנו כולנו התגלגלנו בחלקה האחורי של המשאית. הערבים כצפוי החלו ליידות אבנים, ואבן אחת אפילו חדרה לתוך המשאית, לחלק האחורי שבו ישבנו, אבל ברוך ה' איש לא נפגע. בתגובה ליידוי האבנים, החלו החיילים לירות באוויר כדי להרתיע את הפורעים, וכך הצלחנו לעבור בשלום את המחסום הזה ולהמשיך בדרכנו.

כשהגענו לבסיס, מפקד הבסיס כבר עמד בשעה, והוא החל לתחקר את הנהג: "עברתם עכשיו מחסום אבנים של ערבים? על סמך מה עשית את זה? מניין לקחת את הביטחון להסתכן כך?" הנהג הצביע עלי ואמר שאני אשם, שאני שכנעתי אותו להמשיך למרות הסכנה. המפקד ניגש אלי, ואחרי ששמע את הסבריי אמה, "אני אכנס את החיילים - זה היה בסיס עם כשלוש מאות חיילים - ואני רוצה שתספר להם את הסיפור שלך; אני רוצה שהחיילים ישמעו איך הרבי הבטיח, ואיך על סמך זה אתה התעקשת בתוקף להמשיך במשימה ולא לסגת אחורנית".

אני באמת סיפרתי לחיילים את הדברים, ואחר כך חילקנו להם משלוחי מנות ורקדנו איתם, והייתה שם שמחה גדולה ביותר.

כשחזרנו לירושלים כבר היה ערב, ואז רק התחיל פורים דמוקפין, הגענו בהתחלה לבית הכנסת צמח צדק בעיר העתיקה, והייתה שם שמחה גדולה - בהמשך לקריאת המגילה עשו סעודה וריקודים בהשתתפות אנשים רבים. שם פגשתי את הרב טוביה בלוי וסיפרתי לו את הסיפור, והוא מיד אמר שסיפור כזה צריך להודיע לרבי. חזרנו לשיבת תורת אמת אבל לא הייתה לי אפשרות לצלצל מאחר שלא הייתה גישה לטלפון, אפילו לא לטלפון ציבורי - הכל כבר היה סגור. ירדתי עם חבר לשיבת טשעבין, ושם התקשרתי מטלפון ציבורי בשיחת גוביינא למזכירות של הרבי. הרב בנימין קליין ענה וסיפרתי לו את כל הסיפור, והוא התעניין מאוד בכל פרט ופרט, אני זוכר שאפילו את השמות של שני החיילים מסרתי לו, הנהג והמלווה.

בהמשך הלילה, בסביבות השעה שלוש וחצי-ארבע לפנות בוקר שעון ישראל, התחילה ההתוועדות של הרבי בניו יורק. היה לי אז אח שלמד ב-770, והוא היה עומד בהתוועדויות קרוב מאוד לשביל שבו הרבי היה נכנס לבית המדרש. כשהרבי נכנס לאותה התוועדות, הרב קליין שליווה את הרבי וצעד ממש אחריו אמר לאחי כשעבר לידו, "גורביץ, יש לי דרישת שלום מאחיך". אחי זיהה מהמבט שלו שזו לא סתם דרישת שלום, והבין שיש משהו מיוחד. ואכן, בשיחה השנייה הרבי התחיל לספר את הסיפור:

"מאחר שהייתה בקשה שיביאו משלוח מנות וכו' במיוחד ליהודים שזכו להגן על ארץ-הקודש בגופם, ולהסביר להם שהקדוש-ברוך-הוא מצילנו מידם, ו"לא ינום ולא ישן שומר ישראל" (למרות שהם לא צריכים לשום הסברה בזה, משום שהם רואים זאת במוחש מידי יום ביומו), הגיעה הידיעה ששיירה של כמה יהודים - כמה שלוחים, נסעו לחיילים - לאנשי הצבא שנמצאים בשכם.

אבל בגלל המהומות האחרונות שהיו שם, נסעו איתם נהג ושני אנשי צבא או איש צבא אחד. בשעה שהם הגיעו מרחק מה לפני שכם, הם ראו שישנו מחסום, שחסם את הדרך, והערבים לא רוצים שיעברו יהודים או חיילים לשכם וסביבותיה, וראו שזה לא רק גוש חוסם, לא רק מניעה ועיכוב של אבנים ועצים ועפר - מדומם, אלא שנמצאים שם גם בני אדם - ערבים.

הייתה סברא אצל הנהג, מה הוא צריך להסתכן ולקחת את האחריות עליו עבור השלוחים שמובילים משלוח מנות ודברים המשמחים כמו יין וכיוצא-בזה עם דברי שמחה והתעוררות לחיילים? - שיעשו את השליחות בזמן אחר על ידי אחרים וכו' יותר טוב מאשר להסתכן על ידי שבירת המחסום, ולפגוע בערבים שעומדים חיים במחסום.

השלוחים אמרו בפשטות, מכיוון שיש לנו שליחות ללכת לעודד יהודים, ולשמח אותם בשמחת פורים, ולספר להם ש"ליהודים הייתה אורה ושמחה וששון ויקר", וזה לא עניין של "למפרע", אלא זה עניין של "כן תהיה לנו", ולא רק במקום אחד, אלא במאה עשרים ושבע מדינות, לכן לא צריכים להתחשב עם מחסום של עצים ואבנים ועפר אפילו לא עם הימצאות של ערבים שם, מכיוון שהם לא בעלי בחירה, ואנו בטוחים שכיוון שאנו הולכים לעשות דבר טוב לא יקרה לנו כלום. ושוחח הנהג עם איש הצבא שהוא לא ירא ליסוע, בגלל השלוחים ושליחותם, אלא הוא יסע הלאה.

הוא נסע הלאה, ועבר את המחוסם, וניסו לזרוק לעברם אבנים, עד כדי כך שהם היו צריכים לירות באוויר כדי להפחיד אותם, אבל אף אחד לא ניזוק, לא בני ישראל ולא הערבים, והגיעו לאנשי הצבא, והייתה שם התוועדות פורים שמחה, עם כל הפרטים כפי שצריך להיות בפורים, ואחר כך הגיעו חזרה לירושלים עיר הקודש בריאים ושלמים, ובאופן של שמחים וטובי לב".

ההוראה שהסיק מכך הרבי, שכאשר יהודי עומד בתוקף והולך עם האמת של התורה שקובעת שארץ ישראל שייכת לעם היהודי, כולל שכם וחברון וירושלים - אזי מצליחים!

שושן פורים ה'תשל"ז

אנא נפשי כתבית יהבית

"הקשר בין נשיאי חב"ד עם החסידים שלהם היה הן בנגלה שבתורה, והן בפנימיות התורה - שהרי מוצאים אצל כל הנשיאים שהיה להם 'קאך' לא רק בפנימיות התורה, אלא גם בנגלה שבתורה:

החל מאדמו"ר הזקן, שבשעה שהדפיסו את ספריו בימיו, הדבר הראשון שהדפיסו היה עניינים של נגלה שבתורה - הלכות תלמוד תורה שלו, ורק אחר כך הדפיסו את ספר התניא - העניינים של פנימיות התורה.

על-דרך-זה גם אצל אדמו"ר האמצעי, שלמרות שאדמו"ר הצמח-צדק אמר עליו שאם יחתכו את ידו, לא ישפך דם אלא חסידות, אף-על-פי-כן היה לו 'קאך' גם בנגלה שבתורה, כפי שרואים זאת מהציונים והמראי-מקומות שכתב על השולחן ערוך, שמהם רואים שהוא למד את המקורות של כל העניינים, למרות שבנוגע לפסק הלכה הרי זה לא נפקא-מינה, מכיוון שכבר נפסק הפסק-דין, אף-על-פי-כן הוא למד את המקורות וכתב את הציונים לא כמו אחד שמעתיק ממקום אחר, אלא זה נהיה התורה שלו.

על-דרך-זה גם בנוגע לאדמו"ר הצמח-צדק, שאצלו היה הרבה יותר בריבוי - בכמות על-כל-פנים - העניינים של נגלה שבתורה, כפי שרואים בספרו 'שאלות-ותשובות'.

על-דרך-זה גם בנוגע לאדמו"ר המהר"ש, שישנם כמה תשובות שלו בעניינים של נגלה שבתורה שכבר הודפסו, והרבה יותר מזה שעוד לא פורסם.

על-דרך-זה גם בנוגע לאדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע, שישנם גם כמה תשובות שלו בעניינים של נגלה שבתורה, ובפרט בנוגע לענייני מקוואות, שחלק מהם כבר הודפס.

על-דרך-זה בנוגע לכ"ק מו"ח אדמו"ר, כידוע שהוא כתב שהיה המנהג שהחתן יקבל סמיכה לפני החתונה - שחתונתו הרי הייתה בשנת תרנ"ז, כשהוא היה בין י"ז שנה, שנת "טוב", משום שהוא נולד בשנת תר"מ, וחתונתו הייתה בשנת תרנ"ז, הרי נמצא שבגיל 71 (לפני שהוא נהיה חתן, או על-כל-פנים לפני החתונה) היה לו כבר סמיכה.

ואחר כך מתווסף מה שהוא סיפר לנו, שאלו שחקרו אותו, מכיוון שהם ידעו את מי הם בוחנים, הציקו לו כהוגן".

מכל הנ"ל מובן שהקשר בין הנשיאים עם החסידים שלהם היה על ידי העניין של תורה, הן נגלה שבתורה, והן פנימיות התורה.

ועל ידי שלומדים את תורתם, יש לנו קשר ושייכות אליהם. משום ש"צדיקים דומים לבוראם", וכמו שהקדוש-ברוך-הוא אמר "אנא נפשי כתבית יהבית", שהוא הכניס את עצמו בתורה, על-דרך-זה גם הצדיקים הכניסו את עצמם בתורתם.

מזה מובן שבשעה שלומדים את תורתם, יש לנו שייכות אליהם, מכיוון שהם הכניסו את עצמם בתורתם.

הקשר בין נשיאי חב"ד ושאר גדולי ישראל

"הקשר בין נשיאי חב"ד עם שאר גדולי ישראל בדורם היה גם בעניינים של נגלה שבתורה. החל מאדמו"ר הזקן, שעוד בהיותו אצל המגיד, המגיד ציווה אותו שיכתוב שולחן-ערוך, ועוד בהיותו אצל המגיד הוא סיים את הלכות ציצית. מזה רואים שהקשר בין אדמו"ר הזקן עם חבריו - שאר תלמידי המגיד, היה גם בעניינים של נגלה שבתורה.

אחר כך בזמן אדמו"ר הצמח-צדק קשר זה התפשט עוד יותר, כידוע שאדמו"ר הצמח-צדק נהג לנסוע ממקום למקום, ונפגש עם גדולי ישראל שבדורו, ודיבר איתם בעניינים של נגלה שבתורה, ועם אלו שהיו שייכים לפנימיות התורה, הוא דיבר איתם גם בפנימיות התורה (נוסף על העניינים של צרכי רבים) - ולא באופן של ויכוח כמו שהיה אצל אדמו"ר הזקן את ויכוח מינסק - אלא בזמן אדמו"ר הצמח-צדק כבר היה שלום, אבל בשלום עצמו הוא פעל להרבות בשלום עוד יותר.

על-דרך-זה גם ידוע שהיה קשר הדוק בין אדמו"ר הצמח-צדק עם הרבי מקוצק, שהרי לשניהם היה את אותו שם ואותו כינוי.

אחר כך נמשך גם קשר הדוק עם התלמידים של הרבי מקוצק, ועם גדולי תלמידיו, וביניהם גם עם האדמו"רים מגור.

וגם עם החתן של הרבי מקוצק, הרבי מסאכטשוב - בעל ה"אגלי טל", כפי שרואים בספריו שיש לו 'קאך' בשולחן-ערוך של אדמו"ר הזקן.

כפי שסיפר לי יהודי שהיה מקושר לרבי מסאכטשוב, שה"אגלי טל" נהג להתפלל בסידור עם נוסח אדמו"ר הזקן, מזה רואים שהקשר היה גם בעניין התפילה, נוסף על הקשר שהיה בעניין התורה.

אחר כך נמשך הקשר בין נשיאי חב"ד עד לכ"ק מו"ח אדמו"ר עם האדמו"רים מגור, אפילו בזמנים שהדרכים בין שתי המקומות היו משובשים בגייסות, והיה קשה להגיע ממקום אחד לשני, אף-על-פי-כן היה קשר ביניהם, שהרי מדובר אודות צדיקים, שאצלם אין שום הגבלות. ועל-דרך-זה נמשך הקשר גם בהווה.

ישנם עוד שתי מעשיות שהיו איתי:

בשעה שהיה עניין של ניחום אבלים אצל אביו של הרבי מגור, כ"ק מו"ח אדמו"ר שלח אותי לנחם את הרבי מגור.

אני נהגתי אז לשבת לעצמי, ולא ללכת לשום אסיפות של רבנים וכיוצא-בזה, ניסיתי להתווכח ולטעון שאני אף פעם לא הייתי שם, ואני לא יכול ללכת - אבל בגלל שכ"ק מו"ח אדמו"ר ציווה אותי, לא הייתה לי ברירה (כביכול) ועשיתי זאת [כידוע הפתגם שכ"ק מו"ח אדמו"ר חזר עליו מחסידים שב"על חטא" צריכים להתוודות "על חטא שחטאנו לפניך באונס וברצון" - על עניינים שעשינו באונס, אבל זה היה ברצון, כי רצינו שיכריחו אותנו לעשות זאת].

שאפילו אם הוא היה מצווה לחטוב עצים, גם היינו צריכים לעשות זאת, על-אחת-כמה-וכמה בשעה שמדובר אודות עניין של ניחום אבלים, שזה מצווה גדולה, כפי שהרמב"ם מאריך בזה, שבשעה שקורה אצל יהודי עניין של ניחום אבלים רחמנא-ליצלן, זו מצווה גדולה ללכת לנחם אבל.

על-דרך-זה היה עוד סיפור, שהיה לפני שהכרתי את כ"ק מו"ח אדמו"ר:

זה היה בתחילת המלחמה הראשונה שהייתה בין גרמניה לרוסיה, כשהיו הגזירות של הצאר ודוד שלו ניקולאי ניקולאיעוויטש, הם העלילו על היהודים שהם ביחד עם הגרמנים, אז ברחו יהודים מוורשא, והיהודים הגיעו מוורשא ליקטרינוסלב שהמשפחה שלי הייתה שם, ואחד מהם חי בבית שהמשפחה שלי הייתה.

אז הייתי ילד, והייתי עסוק או עם הלימודים בחיידר, או עם המשחקים שהיו אז אצל הילדים - וזה לא עניין אותי כל כך.

אבל בשעה שהגיעה שבת, ראיתי איך שאבי מכבד את אותו יהודי, והושיבו בראש השולחן, אף-על-פי שהיו שם הרבה מזקני החסידים, הוא כיבד אותו במיוחד, ודיבר איתו בדברי תורה, ועוד עניינים, ואותו אחד דיבר באידיש מוזרה, ואני לא הבנתי - במקום קמץ הוא אמר פתח, ובמקום פתח הוא אמר קמץ (כמו החילוק בין האידיש שדיברו בפולין, עם האידיש שדיברו באוקראינה ודרום רוסיה), ואומר את האמת - אז לא התעניינתי במה שהם דיברו ביניהם.

אבל בראותי שאבי מכבד אותו כל כך, ומושיב אותו בראש השולחן, רציתי לדעת מי הוא זה, ואיך ששאלתי את אבי נהיה אצלו אז מורא, שאלתי את אימי מי הוא זה היהודי שאבא מכבד כל כך.

אימי אמרה לי, שזה הגיס של הרבי מגור, והשם שלו הוא ר' מנחם מענדל קאמינער, הוא הגיע מפולין והוא מתגורר כאן, ולשבת הוא הגיע אלינו לבית. ומעשה זה נשאר שמור בזיכרוני בין עוד כמה וכמה דברים".

לאחר שהרבי דיבר בארוכה על הקשר בין נשיאי חב"ד לנשיאי בית גור לדורותיהם, עוד מזמן הצמח-צדק, הרבי בירך בברכת מזל-טוב את כ"ק ה'לב שמחה' מגור שנתמנה לאדמו"ר באותו שבוע לאחר הסתלקות כ"ק ה'בית ישראל' באותו שבוע, והוסיף ואיחל שההנהגה תהיה בהצלחה רבה.

פורים ה'תשל"ט

ספק לחומרא

את התוועדות פורים תשל"ט פתח הרבי באומרו: מכיוון שזוהי התוועדות של פורים, לכן יש לפתוח בניגון ולא בדיבורים. הקהל ניגן ניגון שמח, ולאחר הניגון אמר הרבי: החיוב 'לבסומי בפורי' בשולחן-ערוך הוא ביין דווקא, ועל כן יאמר כל הקהל לחיים. אמירת הלחיים ארכה משך זמן, ואז ביקש הרבי מהשליח הרה"ח משה יצחק ע"ה העכט שיכריז 'הארי-אפ' [=הזדרזו!] אימרו לחיים שנית! מיד אחר אמירת לחיים בפעם השנייה אמר הרבי: מכיוון שבתלת הוי חזקה, יאמר הקהל שלישית לחיים. כשסיימו אמר הרבי: עד כאן היה זה מצד שמחה רגילה של 'ושמחת בחגך', אך מכיוון שבפורים מצוות היום היא 'עד דלא ידע', יאמר הקהל לחיים בפעם הרביעית. אחר כך הוסיף הרבי אשר מי שיש לו ספק אם כבר אמר לחיים ארבע פעמים, הרי ספקו לחומרא ויאמר שוב לחיים.

שושן פורים ה'תשמ"א

עם כל הלב

"ידוע הסיפור, כשכ"ק מו"ח אדמו"ר היה ילד, סבתא שלו נתנה לו פעם "קפה". הוא יצא מהבית וישב עם חבריו על ספסל שהיה בדיוק ממול לחלון של אביו, אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע, והוא נתן מה"קפה" גם לחבריו.

אביו אדמו"ר נ"ע קרא לו ואמר לו: שמתי לב שאתה נותן לחברים שלך באמת אבל לא עם כל הלב (לא היה ניכר על פניו שהוא נותן להם עם שלימות הרצון והשמחה). ואדמו"ר נ"ע הרבה לדבר איתו אודות זה עד שהוא בכה ואחר כך ביקש תיקון".

מזה יש לנו הוראה איך חינוך צריך להיות, שאף-על-פי שהוא נתן צדקה, הוא היה צריך להוסיף בזה - שהנתינה תהיה בסבר פנים יפות, וכיוצא-בזה בכל העניינים.

פורים ה'תשמ"ג

מאיר עיני שניהם ה'

"תוכן הסיפור הוא - בשנים הראשונות להנהגת נשיאותו של אדמו"ר הזקן, הגיע קהל גדול (עם רב) אל אדמו"ר הזקן לקראת יום טוב, יומא דפגרא, וכיוצא-בזה. כאשר אדמו"ר הזקן ראה מבעד לחלון שמתאסף אליו עם רב - סגר את החלון (או התריס) ורצה להתחבא, שאלה אותו הרבנית לפשר הדבר, וענה, שאינו יודע מה רוצה ממנו כל הקהל הרב הזה, מדוע באים הם אליו ומבקשים ממנו שילמדם תורה! נענתה הרבנית - שהבינה שתפקידה כעת הוא לכוון את התפתחות הדברים כדבעי - ואמרה: הם באים אליך כדי לשמוע ממך מה שזכית לשמוע מרבך! כאשר אדמו"ר הזקן שמע את תשובתה של הרבנית, נענה ואמר: אם כך הם הדברים - אומר להם עוד ועוד! ואז פתח את חלונו ודלתו, ואמר תורה (או שיחה וכיוצא-בזה) בפני החסידים!".

רעיון על דרך זה אנו מוצאים גם בספר התניא, "תורה שבכתב" של חסידות, שם כותב אדמו"ר הזקן בהקדמה ובדף-השער כי הספר "מלוקט מפי ספרים ומפי סופרים", ואף קורא לחיבור כולו בשם "ליקוטי אמרים", כאילו מדובר כביכול רק בליקוט של דברים שנכתבו בספרים ונשמעו מפי "סופרים".

אצל אדמו"ר הזקן, זו הייתה תוצאה של עניוות. אבל אצל אנשים בערכנו, אין צורך להיזקק לעניוות. אלא זהו העניין והמצב האמיתי. כי לולי זאת, כאמור, המצב והמעמד כולו הוא פלא: הייתכן שעומד אדם יחיד ומחזיק ציבור יהודים במשך כמה שעות, שעות שיכולות היו להיות מנוצלות על-ידם ללימוד בכח עצמם ולעשיית מעשים טובים בכח עצמם? הייתכן שכולם נזקקים לעידוד, לדיבורים - דברי כיבושין ומוסר או דברי התעוררות - של יחיד זה?

הדברים האמורים מהווים איפוא את הביאור לכך, ובמקרה זה אין צורך להיזקק לעניוות, כי כך הוא המעמד והמצב מצד אמיתת העניינים, וההצדקה לעניין היא כך שליחיד זה ניתנה ההזדמנות, מפני כמה סיבות, ללקט "ליקוטי אמרים" הן מתוך ספר "ליקוטי

אמרים" כפשוטו, והן "מפי ספרים ומפי סופרים" לפניו ולאחרי זה. ולאחר מכן להסביר זאת בסגנונו ובלשונו, ובתוספת הערות, בעי"ן, או מראי-מקומות וציטוטים, כדי להקל על השומעים, על הקוראים או על הלומדים.

ומכך מובן, שיש כאן שני עניינים: אין זה חס ושלום עניין שהיחיד מלמד וכולם הם תלמידיו, אלא יתירה מזה - שני הצדדים הינם גם "מקבלים" וגם "משפיעים". וכלשון רבינו הזקן בהקדמת התניא, בנוגע לשני יהודים שאחד מהם מסייע לשני בעניינים של תורה ויהדות, שאז "מאיר עיני שניהם ה'", כלומה, תוספת האור איננה נגרמת רק לשומע, אלא גם - ואולי עוד יותר, ועל-כל-פנים לא פחות - לאומר, ושני העניינים אף מצוינים בפסוק במילה אחת, לא נאמר בפסוק "מאיר עיני זה וזה" וכיוצא בזה, אלא הם מאוחדים במילה אחת - "שניהם" - ושניהם נחשבים למציאות אחת, משום שדבר ההלכה, דבר האגדה או דברי התורה או דברי ההתעוררות שלוקטו "מפי ספרים ומפי סופרים" והושמעו לרבים - מקשרים אותם, ויתירה מזו - מאחדים אותם, את האומר והשומע, עד שהם נעשים למציאות אחת.

פורים ה'תשמ"ז

אחדות ישראל

"ידוע הסיפור מכ"ק מו"ח אדמו"ר, שבתקופה שעמדו להדפיס את כל חלקי הספר "צמח צדק" בפעם הראשונה בארצות-הברית - נכנס אליו יהודי שמצבו הכספי היה רחוק מעשירות (לפרנסתו עבד כ"נהג"...) ולא היה בגדר הטבע (אפילו "סמוך" לדרך הטבע) שיוכל לנדב את הסכום הדרוש להדפסת הספרים; ואף-על-פי-כן כשלקח על עצמו את הדפסת ספרי ה"צמח צדק", בירכו כ"ק מו"ח אדמו"ר, ונעשה עשיר, כך שהצליח לקיים את הבטחתו ולתת את כל הכסף עבור הדפסת הספרים (ועוד נשאר לו כמה פעמים ככה). וכך נדפסו ספרי ה"צמח צדק" שלומדים בהם עד היום הזה, באופן של לאסוקי שמעתתא

אליבא דהלכתא, עד הלכה למעשה בפשטות.

והסביר כ"ק מו"ח אדמו"ר, שבעת קבלת ההחלטה הייתה זו משימה אמנם שלא בערך לאפשרויות שלו באמת, אלא שעל ידי החלטתו הטובה, פתחו לו מלמעלה צינורות חדשים של פרנסה בכדי שיוכל לקיים את הבטחתו".

זאת אומרת, שכל אחד ואחד מישראל צריך ליתן בעין יפה, עד שממלא ידו הפשוטה של כל אחד ואחד מישראל הפושט יד.

והנהגה כזו נובעת מכך, שלא מסתפקים בקיום מצוות אהבת ישראל, אלא חשים את העניין של אחדות ישראל - שכל ישראל הם כאיש אחד ממש, במילא מובן, שאין שום הגבלה בקשר וביחס בין אחד לחבירו.

מגן ילדת אסתר

וברכת המזון על פי נוסח האריז"ל

מגילת אסתר

פרק א:

וַיְהִי בַיּוֹם אַחַשְׁוֵרוּשׁ הוּא אַחַשְׁוֵרוּשׁ הַמֶּלֶךְ מֵהַדּוֹ וְעַד-כּוֹשׁ שִׁבְעָה וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה: בַּיּוֹמִים הֵהֵם כְּשֶׁבַת | הַמֶּלֶךְ אַחַשְׁוֵרוּשׁ עַל כִּסֵּא מַלְכוּתוֹ אֲשֶׁר בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה: ג בְּשַׁנַּת שְׁלוֹשׁ לְמַלְכוֹ עָשָׂה מִשְׁתֵּה לְכָל-שָׂרָיו וְעַבְדָּיו תֵּיל | פָּרַס וּמְדֵי הַפְּרָתָמִים וְשָׂרֵי הַמְּדִינוֹת לְפָנָיו: ד בְּהִרְאֹתוֹ אֶת-עֶשֶׂר כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ וְאֶת-יְקָר תַּפְאֶרֶת גְּדוּלְתוֹ יָמִים רַבִּים שְׁמוֹנִים וּמֵאֵת יוֹם: ה וּבְמִלּוֹאֵת | הַיָּמִים הָאֵלֶּה עָשָׂה הַמֶּלֶךְ לְכָל-הָעַם הַנִּמְצָאִים בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה לְמַגְדוֹל וְעַד-קֶטֶן מִשְׁתֵּה שִׁבְעַת יָמִים בַּחֲצָר גִּנַּת בֵּיתוֹ הַמֶּלֶךְ: ו תוֹר | כִּרְפָס וּתְכֵלֶת אַחוּז בַּחֲבֵלֵי-בוץ וְאַרְגָּמָן עַל-גְּלִילֵי כֶסֶף וְעַמּוּדֵי שֵׁשׁ מִטּוֹת | זָהָב וְכֶסֶף עַל רִצְפַת בַּהֲט-וְשֵׁשׁ וְדָר וְסַחֲרָת: ז וְהַשְּׁקוֹת בְּכָלֵי זָהָב וְכֵלִים מְפָלִים שׁוֹנִים וְיִין מַלְכוּת רַב כֶּגֶד הַמֶּלֶךְ: ח וְהַשְּׁתִּיָּה כְּדַת אִין אֲנִס כִּי-כֹן | יסד הַמֶּלֶךְ עַל כָּל-רַב בֵּיתוֹ לַעֲשׂוֹת כְּרָצוֹן אִישׁ-וְאִישׁ: (ס) ט גַּם וְשִׁתֵּי הַמֶּלֶכָּה עָשְׂתָה מִשְׁתֵּה נָשִׁים בֵּית הַמַּלְכוּת אֲשֶׁר לְמֶלֶךְ אַחַשְׁוֵרוּשׁ: י בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי כְּטוֹב לֵב-הַמֶּלֶךְ בִּיַּיִן אָמַר לְמַהוּמֹן בְּזָמָא חֲרוּבוֹנָא בְּגָתָא וְאַבְגָּתָא זָתָר וְכִרְפָס שִׁבְעַת הַסְּרִיסִים הַמְּשֻׁרְתִּים אֶת-פְּנֵי הַמֶּלֶךְ אַחַשְׁוֵרוּשׁ: יא לְהִבִּיא אֶת-וְשִׁתֵּי הַמֶּלֶכָּה לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ בְּכֶתֶר מַלְכוּת לְהִרְאוֹת הָעַמִּים וְהַשָּׂרִים אֶת-יְפֹלָה כִּי-טוֹבַת מְרָאָה הִיא: יב וְתַמְאֵן הַמֶּלֶכָּה וְשִׁתֵּי לְבוֹא בְּדָבָר הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בְּיַד הַסְּרִיסִים וְיִקְצֹף הַמֶּלֶךְ מְאֹד וַחֲמַתּוֹ בַּעֲרָה בּוֹ: (ס) יג וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְחַכְמָיִם יָדְעֵי הָעֵתִים כִּי-כֹן דָּבָר הַמֶּלֶךְ לְפָנֵי כָל-יָדְעֵי דָת

וּדְיוֹ: יד וְהִקְרַב אֵלָיו כְּרִשְׁנָא שִׁתְרֵי אֲדַמְתָּא תְרִשִׁישׁ מְרַס מְרַסְנָא
 מְמוּכָן שְׁבַעַת שְׁרֵי | פְּרַס וּמְדֵי רֵאִי פְּנֵי הַמְּלָךְ הַיְשָׁבִים רֵאשְׁנָה
 בְּמִלְכוּת: טו פְּדַת מֶה-לַעֲשׂוֹת בְּמִלְכָּה וְשִׁתִּי עַל | אֲשֶׁר לֹא-עָשְׂתָה
 אֶת-מֵאֲמַר הַמְּלָךְ אַחְשׁוּרוֹשׁ בְּיַד הַסְּרִיסִים: (ס) טז וַיֹּאמֶר מִמּוּכָן
 לְפָנֵי הַמְּלָךְ וְהַשָּׂרִים לֹא עַל-הַמְּלָךְ לְבַדּוֹ עֹוֹתָהּ וְשִׁתִּי הַמִּלְכָּה כִּי עַל
 כָּל הַשָּׂרִים וְעַל-כָּל-הָעַמִּים אֲשֶׁר בְּכָל-מְדִינֹת הַמְּלָךְ אַחְשׁוּרוֹשׁ: יז
 כִּי-יֵצֵא דָבָר הַמִּלְכָּה עַל-כָּל-הַנָּשִׁים לְהַבְּזוֹת בְּעִלְיָהֶן בְּעִינֵיהֶן בְּאֶמְרָם
 הַמְּלָךְ אַחְשׁוּרוֹשׁ אֲמַר לְהַבִּיא אֶת-וְשִׁתִּי הַמִּלְכָּה לְפָנָיו וְלֹא-בָּאָה: יח
 וְהַיּוֹם הַזֶּה תֵּאֲמַרְנָה | שְׁרוֹת פְּרַס-וּמְדֵי אֲשֶׁר שָׁמְעוּ אֶת-דְּבַר הַמִּלְכָּה
 לְכָל שְׁרֵי הַמְּלָךְ וְכַדִּי בְּזִיוֹן וְקִצְרֵי: יט אִם-עַל-הַמְּלָךְ טוֹב יֵצֵא דְבַר-
 מְלָכוֹת מְלִפְנֵי וַיִּכְתֹּב בְּדַתִּי פְּרַס-וּמְדֵי וְלֹא יַעֲבֹר אֲשֶׁר לֹא-תִבְּוֹא
 וְשִׁתִּי לְפָנֵי הַמְּלָךְ אַחְשׁוּרוֹשׁ וּמְלָכוֹתָהּ יִתֵּן הַמְּלָךְ לְרַעוּתָהּ הַטּוֹבָה
 מִמֶּנָּה: כ וְנִשְׁמַע פִּתְגָם הַמְּלָךְ אֲשֶׁר-יַעֲשֶׂה בְּכָל-מְלָכוֹתָו כִּי רַבָּה
 הִיא וְכָל-הַנָּשִׁים יִתְּנוּ יָקָר לְבַעֲלֵיהֶן לְמִגְדֹּל וְעַד-קֶטָן: כא וַיִּיטֹב
 הַדָּבָר בְּעִינֵי הַמְּלָךְ וְהַשָּׂרִים וַיַּעַשׂ הַמְּלָךְ כְּדָבָר מְמוּכָן: כב וַיִּשְׁלַח
 סְפָרִים אֶל-כָּל-מְדִינֹת הַמְּלָךְ אֶל-מְדִינָה וּמְדִינָה כְּכַתְּבָהּ וְאֶל-עַם
 וְעַם כְּלִשׁוֹנוֹ לְהִזּוֹת כָּל-אִישׁ שִׁרְר בְּבֵיתוֹ וּמְדַבֵּר כְּלִשׁוֹן עַמּוֹ: (ס)

פרק ב:

אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כְּשׁוֹךְ חֲמַת הַמְּלָךְ אַחְשׁוּרוֹשׁ זָכַר אֶת-
 וְשִׁתִּי וְאֶת אֲשֶׁר-עָשְׂתָה וְאֶת אֲשֶׁר-נִגְזַר עָלֶיהָ: ב וַיֹּאמְרוּ
 נַעֲרֵי-הַמְּלָךְ מִשְׁרָתָיו יִבְקֶשׁוּ לְמִלְכָּה נְעֻרוֹת בְּתוּלוֹת טוֹבוֹת מִרְאָה: ג
 וַיִּפְקֹד הַמְּלָךְ פְּקִידִים בְּכָל-מְדִינֹת מְלָכוֹתָו וַיִּקְבְּצוּ אֶת-כָּל-נַעֲרָה-

בְּתוֹלָה טוֹבַת מְרֹאָה אֶל-שׁוֹשֵׁן הַבִּירָה אֶל-בֵּית הַנָּשִׁים אֶל יַד הַגָּאֵר
 סְרִיס הַמֶּלֶךְ שִׁמְר הַנָּשִׁים וְנָתַן תַּמְרוּקֵיהֶן: ד וְהַנְּעִרָה אֲשֶׁר תִּיטֵב
 בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ תִּמְלֹךְ תַּחַת וְשִׁתִּי וְיִיטֵב הַדָּבָר בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וַיַּעַשׂ כֵּן:
 (ס) ה אִישׁ יְהוּדִי הָיָה בְּשׁוֹשֵׁן הַבִּירָה וּשְׁמוֹ מְרֹדְכִי בֶן יֶאִיר בֶּן-שְׁמַעִי
 בֶּן-קִישׁ אִישׁ יְמִינִי: ו אֲשֶׁר הִגְלָה מִירוּשָׁלַיִם עִם-הַגְּלָה אֲשֶׁר הִגְלָתָהּ
 עִם יְכָנְיָה מֶלֶךְ-יְהוּדָה אֲשֶׁר הִגְלָה נְבוּכַדְנֶצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל: ז וַיְהִי אִמּוֹן
 אֶת-הַדָּסָה הִיא אֶסְתֵּר בַּת-דָּדוּ כִּי אֵין לָהּ אָב וְאִם וְהַנְּעִרָה יַפֶּת-תְּאֵר
 וְטוֹבַת מְרֹאָה וּבְמֹת אֲבִיהָ וְאִמָּה לְקַחָהּ מְרֹדְכִי לֹו לְבַת: ח וַיְהִי
 בְּהַשְׁמַע דְּבַר-הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ וּבְהַקְבֵּץ נְעֻרוֹת רַבּוֹת אֶל-שׁוֹשֵׁן הַבִּירָה
 אֶל-יַד הַגִּי וּתְלַקַּח אֶסְתֵּר אֶל-בֵּית הַמֶּלֶךְ אֶל-יַד הַגִּי שִׁמְר הַנָּשִׁים: ט
 וְתִיטֵב הַנְּעִרָה בְּעֵינָיו וְתִשָּׂא חֶסֶד לְפָנָיו וַיְבַהֵל אֶת-תַּמְרוּקֵיהָ וְאֶת-
 מְנוּתָהּ לְתַת לָהּ וְאֶת שְׁבַע הַנְּעֻרוֹת הָרֵאיוֹת לְתַת-לָהּ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ
 וַיִּשְׁנָה וְאֶת-נְעֻרוֹתֶיהָ לְטוֹב בֵּית הַנָּשִׁים: י לֹא-הִגִּידָה אֶסְתֵּר אֶת-עַמָּהּ
 וְאֶת-מּוֹלַדְתָּהּ כִּי מְרֹדְכִי צִוָּה עָלֶיהָ אֲשֶׁר לֹא-תִגִּיד: יא וּבְכָל-יּוֹם וַיּוֹם
 מְרֹדְכִי מִתְהַלֵּךְ לְפָנָי חֲצַר בֵּית-הַנָּשִׁים לְדַעַת אֶת-שְׁלוֹם אֶסְתֵּר וּמֵה-
 יַעֲשֶׂה בָּהּ: יב וּבְהִגִּיעַ תֹּר נְעִרָה וְנְעִרָה לְבֹא | אֶל-הַמֶּלֶךְ אַחֲשׁוּרוֹשׁ
 מִקֶּץ הַיּוֹת לָהּ כְּדַת הַנָּשִׁים שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ כִּי כֵן יִמְלֹאוּ יְמֵי מְרוּקֵיהֶן
 שְׁשָׁה חֳדָשִׁים בְּשִׁמּוֹן הַמֹּר וְשְׁשָׁה חֳדָשִׁים בְּבִשְׂמַיִם וּבַת־מְרוּקֵי הַנָּשִׁים:
 יג וּבִזָּה הַנְּעִרָה בָּאָה אֶל-הַמֶּלֶךְ אֶת כָּל-אֲשֶׁר תִּאֲמֹר יִנָּתֵן לָהּ לְבֹא
 עִמָּהּ מִבֵּית הַנָּשִׁים עַד-בֵּית הַמֶּלֶךְ: יד בְּעֶרֶב | הִיא בָּאָה וּבִבְקָר
 הִיא שָׁבָה אֶל-בֵּית הַנָּשִׁים שְׁנַיִ אֶל-יַד שְׁעֵשֶׂגְז סְרִיס הַמֶּלֶךְ שִׁמְר
 הַפִּילְגְשִׁים לֹא-תָבֹא עוֹד אֶל-הַמֶּלֶךְ כִּי אִם-חִפְץ בָּהּ הַמֶּלֶךְ וְנִקְרָאָה
 בְּשֵׁם: טו וּבְהִגִּיעַ תֹּר-אֶסְתֵּר בַּת-אֲבִיתָיִל דָּד מְרֹדְכִי אֲשֶׁר לָקַח-לוֹ
 לְבַת לְבֹא אֶל-הַמֶּלֶךְ לֹא בְקִשָּׁה דָּבָר כִּי אִם אֶת-אֲשֶׁר יֹאמֶר הַגִּי
 סְרִיס-הַמֶּלֶךְ שִׁמְר הַנָּשִׁים וְתִהִי אֶסְתֵּר נְשֵׂאת חוֹן בְּעֵינֵי כָל רְאִיָּה: טז
 וּתְלַקַּח אֶסְתֵּר אֶל-הַמֶּלֶךְ אַחֲשׁוּרוֹשׁ אֶל-בֵּית מַלְכוּתוֹ בַּחֹדֶשׁ הָעֵשִׂירִי

הוא-חֲדָשׁ טַבַּת בְּשַׁנַּת-שֶׁבַע לְמַלְכוּתוֹ: יז וַיֵּאָהֵב הַמֶּלֶךְ אֶת-אֶסְתֵּר מִכָּל-הַנְּשִׂימַיִם וַתִּשָּׂא-חַן וַחֲסֵד לְפָנָיו מִכָּל-הַבְּתוּלֹת וַיִּשֶׂם כֶּתֶר-מַלְכוּת בְּרֹאשָׁהּ וַיְמַלִּכֶהָ תַּחַת וְשִׁמְתִי: יח וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ מִשְׁתֵּה גָדוֹל לְכָל-שָׂרָיו וְעַבְדָּיו אֶת מִשְׁתֵּה אֶסְתֵּר וְהַנְּחָה לַמְּדִינֹת עֲשֵׂה וַיִּתֵּן מִשְׂאֵת כֶּגֶד הַמֶּלֶךְ: יט וּבַהֲקִבֹץ בְּתוּלוֹת שְׁנַיִת וּמְרַדְכֵי יָשֵׁב בְּשַׁעַר-הַמֶּלֶךְ: כ אִין אֶסְתֵּר מִגֵּדַת מוֹלְדָתָהּ וְאֶת-עַמּוּהָ כַּאֲשֶׁר צִוָּה עָלֶיהָ מְרַדְכֵי וְאֶת-מֵאֵמֶר מְרַדְכֵי אֶסְתֵּר עֲשֵׂה כַּאֲשֶׁר הִיָּתָה בְּאִמְנָה אִתּוֹ: (ס) כּא בַּיָּמִים הָהֵם וּמְרַדְכֵי יָשֵׁב בְּשַׁעַר-הַמֶּלֶךְ קִצְרָה בְּגִתּוֹ וַתִּרְשׁ שְׁנֵי-סָרִיסֵי הַמֶּלֶךְ מִשְׁמֵרֵי הַסֹּף וַיִּבְקֹשׁוּ לְשַׁלַּח יָד בַּמֶּלֶךְ אַחַשְׁוֵרֶשׁ: כב וַיִּנְדַּע הַדָּבָר לְמְרַדְכֵי וַיִּגֵּד לְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לַמֶּלֶךְ בְּשֵׁם מְרַדְכֵי: כג וַיִּבְקֹשׁ הַדָּבָר וַיִּמְצָא וַיִּתְּלוּ שְׁנֵיהֶם עַל-עֵץ וַיִּכְתֹּב בְּסֵפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים לַפָּנֵי הַמֶּלֶךְ: (ס)

פרק ג:

אֶתֶר | הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה גִּדְּל הַמֶּלֶךְ אַחַשְׁוֵרֶשׁ אֶת-הַמֶּן בֶּן-הַמִּדְּתָא הָאֲגָגִי וַיִּנְשָׂאֵהוּ וַיִּשֶׂם אֶת-כֶּסָּאוֹ מֵעַל כָּל-הַשָּׂרִים אֲשֶׁר אִתּוֹ: ב וְכָל-עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר-בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ כָּרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים לְהַמֶּן כִּי-כֵן צִוָּה-לוֹ הַמֶּלֶךְ וּמְרַדְכֵי לֹא יִכְרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה: ג וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר-בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ לְמְרַדְכֵי מַדּוּעַ אַתָּה עוֹבֵר אֶת מִצְוַת הַמֶּלֶךְ: ד וַיְהִי כַּאֲמָרָם אֵלָיו יוֹם וַיּוֹם וְלֹא שָׁמַע אֲלֵיהֶם וַיִּגִּידוּ לְהַמֶּן לְרֹאוֹת הֵיעַמְדוֹ דְּבָרֵי מְרַדְכֵי כִּי-הִגִּיד לָהֶם אֲשֶׁר-הוּא יְהוּדִי: ה וַיִּרָא הַמֶּן כִּי-אִין מְרַדְכֵי כָרַע וּמִשְׁתַּחֲוֶה לוֹ וַיִּמְלֵא הַמֶּן חֲמָה: ו וַיִּבְּזוּ בְּעֵינָיו לְשַׁלַּח יָד בְּמְרַדְכֵי לְבַדּוֹ כִּי-הִגִּידוּ לוֹ אֶת-עַם מְרַדְכֵי וַיִּבְקֹשׁ הַמֶּן

להשמיד את-כל-היהודים אשר בכל מלכות אחשורוש עם מרדכי: ז
 בחדש הראשון הוא-חדש ניסן בשנת שתים עשרה למלך אחשורוש
 הפיל פור הוא הגורל לפני המן מיום | ליום ומחדש לחדש שנים-
 עשר הוא-חדש אדר: (ס) ח ויאמר המן למלך אחשורוש ישנו עם-
 אחד מפגז ומפרד בין העמים בכל מדינות מלכותך ודתיהם שנות
 מכל-עם ואת-דתה המלך אינם עשים ולמלך אין-שנה להניחם: ט
 אם-על-המלך טוב יכתב לאבדם ועשרת אלפים כפר-כסף אשקול
 על-ידי עשי המלאכה להביא אל-גנזי המלך: י ויסר המלך את-
 טבעתו מעל ידו ויתנה להמן בן-המדתא האגגי צרר היהודים: יא
 ויאמר המלך להמן הכסף נתנו לך והעם לעשות בו כטוב בעיניך: יב
 ויקראו ספרי המלך בחדש הראשון בשלושה עשר יום בו ויכתב ככל
 אשר צנה המן אל אחשורפני-המלך ואל-הפחות אשר | על-מדינה
 ומדינה ואל שרי עם ועם מדינה ומדינה ככתבה ועם ועם כלשונן
 בשם המלך אחשורש נכתב ונחתם בטבעת המלך: יג ונשלוח ספריים
 בידי הרצים אל-כל-מדינות המלך להשמיד להרג ולאבד את-כל-
 היהודים מנער ועד-זקן טף ונשים ביום אחד בשלושה עשר לחדש
 שנים-עשר הוא-חדש אדר ושללם לבוז: יד פתשגו הכתב להנתן דת
 בכל-מדינה ומדינה גלוי לכל-העמים להיות עתדים ליום הזה: טו
 הרצים יצאו דחופים בדבר המלך והדת נתנה בשושן הבירה והמלך
 והמן ישבו לשתות והעיר שושן נבוכה: (ס)

פרק ד:

וּמְרַדְּכִי ידע את-כל-אשר נעשה ויקרע מרדכי את- בגדיו וילבש שק ואפר ויצא בתוך העיר ויזעק זעקה גדלה ומרה: ב ויבוא עד לפני שער-המלך כי אין לבוא אל- שער המלך בלבוש שק: ג ובכל-מדינה ומדינה מקום אשר דבר המלך ודתו מגיע אבל גדול ליהודים וצום ובכי ומספד שק ואפר יצע לרבים: ד ותבואנה נערות אסתר וסריסה ויגידו לה ותתחלת המלכה מאד ותשלח בגדים להלביש את-מרדכי ולהסיר שקו מעליו ולא קבל: ה ותקרא אסתר להתה מסריסי המלך אשר העמיד לפניה ותצוהו על-מרדכי לדעת מה-זה ועל-מה-זה: ו ויצא התה אל- מרדכי אל-רחוב העיר אשר לפני שער-המלך: ז ויגד-לו מרדכי את כל אשר קרהו ואת | פרשת הכסף אשר אמר המן לשקול על-גנזי המלך ביהודים לאבדם: ח ואת-פתשגו כתב-הדת אשר-נתן בשושן להשמידם נתן לו להראות את-אסתר ולהגיד לה ולצוות עליה לבוא אל-המלך להתחנן-לו ולבקש מלפניו על-עמה: ט ויבוא התה ויגד לאסתר את דברי מרדכי: י ותאמר אסתר להתה ותצוהו אל-מרדכי: יא כל-עבדי המלך ועם-מדינות המלך יודעים אשר כל-איש ואשה אשר יבוא אל-המלך אל-החצר הפנימית אשר לא-יקרא אחת דתו להמית לבד מאשר יושיט-לו המלך את-שרביט הזהב וחייה ואני לא נקראתי לבוא אל המלך זה שלושים יום: יב ויגידו למרדכי את דברי אסתר: יג ויאמר מרדכי להשיב אל-אסתר אל-תדמי בנפשך להמלט בית-המלך מכל-היהודים: יד כי אם החרש תחרישי בעת הזאת רוח והצלח יעמוד ליהודים ממקום אחר ואת ובית אביך תאבדו ומי יודע אם-לעת כזאת הגעת למלכות: טו ותאמר אסתר להשיב אל- מרדכי: טז לה כנוס את-כל-היהודים הנמצאים בשושן וצומו עלי

וְאֵל תֹּאכְלוּ וְאֵל-תִּשְׁתּוּ שְׁלֹשֶׁת יָמִים לַיְלָה וְיוֹם גַּם-אֲנִי וְנִעְרַתִּי אֲצִוּם
 כֵּן וּבְכֹן אָבוֹא אֶל-הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר לֹא-כַדָּת וְכֹאֲשֶׁר אָבַדְתִּי אָבַדְתִּי יִז
 וַיַּעֲבֹר מְרֻדְכִי וַיַּעַשׂ כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתָה עִלְיֹי אֶסְתֵּר:

פרק ה:

וַיְהִי | בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַתִּלְבַּשׂ אֶסְתֵּר מְלֻכוֹת וַתַּעֲמֹד בַּחֲצַר בֵּית-
 הַמֶּלֶךְ הַפְּנִימִית נֹכַח בֵּית הַמֶּלֶךְ וְהַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁב עַל-כִּסֵּא
 מְלֻכוֹתוֹ בְּבֵית הַמְּלָכוֹת נֹכַח פֶּתַח הַבַּיִת: ב וַיְהִי כִּרְאוֹת הַמֶּלֶךְ אֶת-
 אֶסְתֵּר הַמֶּלֶכָּה עֹמְדָת בַּחֲצַר נִשְׁאַה חֵן בְּעֵינָיו וַיּוֹשֶׁט הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר
 אֶת-שִׂרְבִיט הַזֶּהָב אֲשֶׁר בְּיָדוֹ וַתִּקְרַב אֶסְתֵּר וַתִּגַּע בְּרֹאשׁ הַשִּׂרְבִיט:
 ג וַיֹּאמֶר לָהּ הַמֶּלֶךְ מַה-לָּךְ אֶסְתֵּר הַמֶּלֶכָּה וּמַה-בְּקִשְׁתְּךָ עַד-חֲצִי
 הַמְּלָכוֹת וַיִּגְתֵּן לָּהּ: ד וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר אִם-עַל-הַמֶּלֶךְ טוֹב יָבוֹא הַמֶּלֶךְ
 וְהָמוֹן הַיּוֹם אֶל-הַמִּשְׁתָּה אֲשֶׁר-עָשִׂיתִי לוֹ: ה וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מַהֲרוּ אֶת-
 הָמוֹן לַעֲשׂוֹת אֶת-דְּבַר אֶסְתֵּר וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ וְהָמוֹן אֶל-הַמִּשְׁתָּה אֲשֶׁר-
 עָשְׂתָה אֶסְתֵּר: ו וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר בְּמִשְׁתֵּה הַלַּיְלָה מַה-שְּׂאֵלְתְּךָ
 וַיִּגְתֵּן לָּהּ וּמַה-בְּקִשְׁתְּךָ עַד-חֲצִי הַמְּלָכוֹת וַתַּעַשׂ: ז וַתַּעַן אֶסְתֵּר וַתֹּאמֶר
 שְׂאֵלְתִי וּבְקִשְׁתִּי: ח אִם-מְצֵאתִי חֵן בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וְאִם-עַל-הַמֶּלֶךְ טוֹב
 לַתֵּת אֶת-שְׂאֵלְתִי וְלַעֲשׂוֹת אֶת-בְּקִשְׁתִּי יָבוֹא הַמֶּלֶךְ וְהָמוֹן אֶל-הַמִּשְׁתָּה
 אֲשֶׁר אֶעֱשֶׂה לָּהֶם וּמִחֵר אֶעֱשֶׂה כְּדַבַּר הַמֶּלֶךְ: ט וַיֵּצֵא הָמוֹן בַּיּוֹם
 הַהוּא שְׂמֵחַ וְטוֹב לֵב וְכִרְאוֹת הָמוֹן אֶת-מְרֻדְכִי בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ וְלֹא-קָם
 וְלֹא-זָע מִמֶּנּוּ וַיִּמְלֵא הָמוֹן עַל מְרֻדְכִי חֲמָה: י וַיִּתְאַפֵּק הָמוֹן וַיָּבוֹא
 אֶל-בֵּיתוֹ וַיִּשְׁלַח וַיָּבֵא אֶת-אֶהֱבִי וְאֶת-זָרַשׁ אִשְׁתּוֹ: יא וַיִּסְפֹּר לָהֶם
 הָמוֹן אֶת-כְּבוֹד עֲשָׂרוֹ וְרַב בְּגָיו וְאֵת כָּל-אֲשֶׁר גָּדְלוֹ הַמֶּלֶךְ וְאֵת אֲשֶׁר
 נִשְׂאוֹ עַל-הַשָּׂרִים וְעַבְדֵי הַמֶּלֶךְ: יב וַיֹּאמֶר הָמוֹן אַף לֹא-הִבִּיֵּאָה אֶסְתֵּר

הַמְּלָכָה עִם-הַמֶּלֶךְ אֶל-הַמִּשְׁתָּה אֲשֶׁר-עָשְׂתָה כִּי אִם-אוֹתִי וְגַם-לְמַתָּר אֲנִי קָרוּא לָהּ עִם-הַמֶּלֶךְ: יָג וְכָל-זֶה אֵינְנוּ שׁוֹהֵ לִי בְּכָל-עֵת אֲשֶׁר אֲנִי רֹאֶה אֶת-מַרְדְּכַי הַיְּהוּדִי יוֹשֵׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ: יָד וְתֹאמְרוּ לוֹ זָרֵשׁ אֶשְׂתָּו וְכָל-אֲהָבָיו יַעֲשׂוּ-עִצִּי גְבוּהָ חֲמֻשִּׁים אִמָּהּ וּבִבְקָר | אֲמַר לְמֶלֶךְ וַיִּתְּלוּ אֶת-מַרְדְּכַי עָלָיו וּבֹא-עִם-הַמֶּלֶךְ אֶל-הַמִּשְׁתָּה שְׂמַח וַיִּיטֵב הַדָּבָר לְפָנָי הִמְנוּ וַיַּעַשׂ הָעֵץ: (ס)

פרק ו:

בְּלִילָה ההוא נִדְדָה שְׁנַת הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר לְהִבְיָא אֶת-סִפְרֵי הַזְכָּרֹנוֹת דְּבַרֵּי הַיָּמִים וַיְהִינוּ נִקְרָאִים לְפָנָי הַמֶּלֶךְ: ב וַיִּמְצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מַרְדְּכַי עַל-בְּגָתָא וְתָרַשׁ שְׁנֵי סָרִיסֵי הַמֶּלֶךְ מִשְׁמַרְי הַסַּף אֲשֶׁר בְּקִשׁוֹ לְשַׁלַּח יָד בְּמֶלֶךְ אַחְשֻׁרוּשׁ: ג וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מִה-נַּעֲשֶׂה יְקָר וּגְדוּלָה לְמַרְדְּכַי עַל-זֶה וַיֹּאמְרוּ נַעֲרֵי הַמֶּלֶךְ מְשַׁרְתָּיו לֹא-נַעֲשֶׂה עִמּוֹ דְּבָר: ד וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מִי בְּחָצֵר וְהִמְנוּ בָּא לְחַצֵּר בֵּית-הַמֶּלֶךְ הַתִּיצוּנָה לְאִמְרוּ לְמֶלֶךְ לְתַלּוֹת אֶת-מַרְדְּכַי עַל-הָעֵץ אֲשֶׁר-הַכִּין לוֹ: ה וַיֹּאמְרוּ נַעֲרֵי הַמֶּלֶךְ אֵלָיו הִנֵּה הִמְנוּ עִמָּד בְּחָצֵר וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ יָבוֹא: ו וַיָּבֹאוּ הֵמָּן וַיֹּאמְרוּ לוֹ הַמֶּלֶךְ מִה-לַּעֲשׂוֹת בְּאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקְרוֹ וַיֹּאמֶר הֵמָּן בְּלַבּוֹ לִמִּי יַחְפֹּץ הַמֶּלֶךְ לַעֲשׂוֹת יְקָר יוֹתֵר מִמֶּנִּי: ז וַיֹּאמֶר הֵמָּן אֶל-הַמֶּלֶךְ אִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקְרוֹ: ח יְבִיאוּ לְבוּשׁ מַלְכוּת אֲשֶׁר לְבִשׁ-בּוֹ הַמֶּלֶךְ וְסוּס אֲשֶׁר רָכַב עָלָיו הַמֶּלֶךְ וְאֲשֶׁר נִתְּנוּ כְּתָר מַלְכוּת בְּרֹאשׁוֹ: ט וְנִתְּנוּ הַלְּבוּשׁ וְהַסּוּס עַל-יַד-אִישׁ מִשְׁרֵי הַמֶּלֶךְ הַפְּרָתָמִים וְהַלְּבִישׁוּ אֶת-הָאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקְרוֹ וְהִרְפִּיבוּהוּ עַל-הַסּוּס בְּרַחֲבוֹ הָעִיר וּקְרָאוּ לְפָנָיו כִּכָּה יַעֲשֶׂה לְאִישׁ

אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקְרוֹ: י וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְהֵמוֹן מִהֵרָ קַח אֶת-הַלְבוּשׁ וְאֶת-הַסּוּסִים כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ וַעֲשֵׂה-כֵן לְמַרְדְּכָי הַיְהוּדִי הַיּוֹשֵׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ אֶל-תַּפֵּל דָּבָר מִכָּל אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ: יא וַיִּקַּח הֵמוֹן אֶת-הַלְבוּשׁ וְאֶת-הַסּוּסִים וַיִּלְבַּשׂ אֶת-מַרְדְּכָי וַיִּרְפִּיבֵהוּ בְּרִחוּב הָעִיר וַיִּקְרָא לַפְּנֵי כַּכָּה יַעֲשֶׂה לְאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקְרוֹ: יב וַיָּשֵׁב מַרְדְּכָי אֶל-שַׁעַר הַמֶּלֶךְ וְהֵמוֹן נִדְחַף אֶל-בֵּיתוֹ אַבֵּל וְחִפּוּי רָאשׁ: יג וַיִּסְפֹּר הֵמוֹן לְזֶרֶשׁ אֲשֶׁתוֹ וּלְכָל-אֲהֲבָיו אֵת כָּל-אֲשֶׁר קָרָהוּ וַיֹּאמְרוּ לוֹ חַכְמָיו וְזֶרֶשׁ אֲשֶׁתוֹ אִם מִזֶּרַע הַיְהוּדִים מַרְדְּכָי אֲשֶׁר הַחֲלוֹת לְנַפְל לַפְּנֵי לֹא תוּכַל לוֹ כִּי-נַפּוּל תַּפּוּל לַפְּנֵי: יד עוֹדִים מִדְּבָרִים עִמּוֹ וְסָרִיסֵי הַמֶּלֶךְ הִגִּיעוּ וַיִּבְהִלּוּ לְהִבְיֵא אֶת-הֵמוֹן אֶל-הַמִּשְׁתָּה אֲשֶׁר-עָשְׂתָה אֶסְתֵּר:

פרק ז:

וַיְבֵא הַמֶּלֶךְ וְהֵמוֹן לְשִׁתּוֹת עִם-אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה: ב וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר גַּם בַּיּוֹם הַשְּׁנַיִ בְּמִשְׁתָּה הַלַּיְנוּ מֵה-שְּׂאֲלֹתֶךָ אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וְתַנְתֵּן לָךְ וּמֵה-בְּקֻשְׁתֶּךָ עַד-חֲצֵי הַמַּלְכוּת וְתַעֲשֵׂ: ג וְתַעֲנוּ אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וְתֹאמְרוּ אִם-מִצְאָתִי תָנוּ בְּעֵינֶיךָ הַמֶּלֶךְ וְאִם-עַל-הַמֶּלֶךְ טוֹב תַּנְתֵּן-לִי נִפְשִׁי בְּשְׂאֲלֹתִי וְעַמִּי בְּבְקֻשְׁתִּי: ד כִּי נִמְכַרְנוּ אֲנִי וְעַמִּי לְהַשְׁמִיד לְהַרְגוֹ וּלְאֵבֵד וְלֹא בָדַד וְלֹא לְעַבְדִּים וּלְשִׁפְחוֹת נִמְכַרְנוּ הַחֲרָשְׁתִּי כִּי אִינוּ הַצֵּר שׁוֹהַ בְּגֹזַק הַמֶּלֶךְ: (ס) ה וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁרֹשׁ וַיֹּאמֶר לְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה מִי הוּא זֶה וְאֵי-זֶה הוּא אֲשֶׁר-מְלָאנוּ לְבָבוֹ לַעֲשׂוֹת כֵּן: ו וְתֹאמְרוּ-אֶסְתֵּר אִישׁ צָר וְאוֹיֵב הָמָן הָרָע הַזֶּה וְהֵמוֹן נִבְעֵת מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַמַּלְכָּה: ז וְהַמֶּלֶךְ קָם בְּחִמְתּוֹ מִמִּשְׁתָּה הַלַּיְנוּ אֶל-גִּנַּת הַבַּיְתָן וְהֵמוֹן עָמַד לְבַקֵּשׁ עַל-נַפְשׁוֹ מֵאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה כִּי רָאָה כִּי-כָלְתָה אֵלָיו

הָרָעָה מֵאֵת הַמְּלָךְ: ח וְהַמְּלָךְ שָׁבַּ מִגִּזְזַת הַבַּיִתוֹ אֶל-בַּיִת | מִשְׁתָּהּ הַלַּיִן
 וְהָמוֹן נָפִיל עַל-הַמָּטָה אֲשֶׁר אֶסְתֵּר עָלֶיהָ וַיֹּאמֶר הַמְּלָךְ הֲגַם לִכְבוֹשׁ
 אֶת-הַמְּלָכָה עִמִּי בַּבַּיִת הַדָּבָר יֵצֵא מִפִּי הַמְּלָךְ וּפְגַי הָמוֹן חָפוּ: ט
 וַיֹּאמֶר חֲרֻבוּנָה אַחַד מִן-הַסְּרִיסִים לִפְנֵי הַמְּלָךְ גַּם הִנֵּה-הֶעֱץ אֲשֶׁר-
 עָשָׂה הָמוֹן לְמַרְדְּכָי אֲשֶׁר דָּבַר-טוֹב עַל-הַמְּלָךְ עִמָּד בַּבַּיִת הָמוֹן גְּבוּהָ
 חֲמֻשִּׁים אָמְנָה וַיֹּאמֶר הַמְּלָךְ תִּלְהוּ עָלָיו: י וַיִּתְּלוּ אֶת-הָמוֹן עַל-הֶעֱץ
 אֲשֶׁר הִכְיָו לְמַרְדְּכָי וַחֲמַת הַמְּלָךְ שָׁכְכָה: (ס)

פרק ח:

בַּיּוֹם הַהוּא נָתַן הַמְּלָךְ אַחֲשֻׁרוּשׁ לְאַסְתֵּר הַמְּלָכָה אֶת-בַּיִת
 הָמוֹן צַרֵּר הַיְּהוּדִים וּמַרְדְּכָי בָּא לִפְנֵי הַמְּלָךְ כִּי-הִגִּידָה
 אֶסְתֵּר מִנֵּה הוּא-לָהּ: ב וַיִּסֵּר הַמְּלָךְ אֶת טַבַּעְתּוֹ אֲשֶׁר הֶעֱבִיר מִהֶמוֹן
 וַיִּתְּנָהּ לְמַרְדְּכָי וַתִּשֶׂם אֶסְתֵּר אֶת-מַרְדְּכָי עַל-בַּיִת הָמוֹן: (ס) ג וַתּוֹסֵף
 אֶסְתֵּר וַתְּדַבֵּר לִפְנֵי הַמְּלָךְ וַתַּפֵּל לִפְנֵי רַגְלָיו וַתִּתְחַנֵּן לוֹ לְהַעֲבִיר
 אֶת-רַעַת הָמוֹן הָאֲגָגִי וְאֵת מַחֲשַׁבְתּוֹ אֲשֶׁר חָשַׁב עַל-הַיְּהוּדִים: ד וַיִּוָּשֶׁט
 הַמְּלָךְ לְאַסְתֵּר אֶת שַׂרְבֵּט הַזֶּהָב וַתִּקַּם אֶסְתֵּר וַתַּעֲמֵד לִפְנֵי הַמְּלָךְ: ה
 וַתֹּאמֶר אִם עַל-הַמְּלָךְ טוֹב וְאִם-מִצָּאָתִי חָן לִפְנָיו וְכִשֶׁר הַדָּבָר לִפְנֵי
 הַמְּלָךְ וְטוֹבָה אֲנִי בְּעֵינָיו יִפְתָּב לְהַשְׁיִב אֶת-הַסְּפָרִים מִחֲשַׁבַת הָמוֹן
 בֶּן-הַמִּדְתָּא הָאֲגָגִי אֲשֶׁר כָּתַב לְאַבְדֹּת אֶת הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל-מְדִינוֹת
 הַמְּלָכָה: ו כִּי אֵיכָכָה אוֹכַל וְרָאִיתִי בְּרָעָה אֲשֶׁר-יִמְצָא אֶת-עַמִּי וְאֵיכָכָה
 אוֹכַל וְרָאִיתִי בְּאַבְדֹּן מוֹלַדְתִּי: (ס) ז וַיֹּאמֶר הַמְּלָךְ אַחֲשֻׁרוּשׁ לְאַסְתֵּר
 הַמְּלָכָה וּלְמַרְדְּכָי הַיְּהוּדִי הִנֵּה בַיִת-הָמוֹן נִתְּמִי לְאַסְתֵּר וְאוֹתוֹ תִּלְווּ עַל-
 הֶעֱץ עַל אֲשֶׁר-שָׁלַח יָדוֹ בַּיְּהוּדִים: ח וְאַתֶּם כָּתְבוּ עַל-הַיְּהוּדִים כְּטוֹב

בעיניכם בשם המלך וחתמו בטבעת המלך כִּי-כִתָּב אֲשֶׁר-נִכְתָּב
 בשם-הַמֶּלֶךְ וְנִחְתָּמוּ בְּטִבְעַת הַמֶּלֶךְ אִין לְהַשִּׁיב: ט וַיִּקְרְאוּ סִפְרֵי-
 הַמֶּלֶךְ בַּעַת-הָהִיא בַּחֲדָשׁ הַשְּׁלִישִׁי הוּא-חֲדָשׁ סִין בְּשְׁלוֹשָׁה וְעֶשְׂרִים
 בוֹ וַיִּכְתֹּב כָּכָל-אֲשֶׁר-צָוָה מְרַדְכִי אֶל-הַיְהוּדִים וְאֵל הָאֲחַשְׁדָּרְפָּנִים-
 וְהַפָּחוֹת וְשָׂרֵי הַמְּדִינֹת אֲשֶׁר | מֵהַדָּו וְעַד-כּוֹשׁ שִׁבְעַ וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה
 מְדִינָה מְדִינָה וּמְדִינָה כְּכִתְבָּהּ וְעַם וְעַם כְּלָשָׁנוּ וְאֶל-הַיְהוּדִים כְּכִתְבָּם
 וְכְלִשׁוֹנָם: י וַיִּכְתֹּב בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ אַחְשֻׁרְשֵׁת וַיְחַתֵּם בְּטִבְעַת הַמֶּלֶךְ
 וַיִּשְׁלַח סִפְרִים בְּיַד הָרָצִים בְּסוּסִים רַכְבֵי הָרֶכֶשׁ הָאֲחַשְׁתָּרְנִים בְּנֵי
 הָרַמְקִים: יא אֲשֶׁר נָתַן הַמֶּלֶךְ לַיְהוּדִים | אֲשֶׁר בְּכָל-עִיר-וְעִיר לְהַקְהִיל
 וְלַעֲמֹד עַל-נַפְשָׁם לְהַשְׁמִיד וְלַהֲרֹג וּלְאַבֵּד אֶת כָּל-חֵיל עַם וּמְדִינָה
 הַצָּרִים אֲתָם טָף וְנָשִׁים וְשִׁלְלָם לְבוֹז: יב בְּיוֹם אֶחָד בְּכָל מְדִינֹת
 הַמֶּלֶךְ אַחְשֻׁרְשֵׁת בְּשְׁלוֹשָׁה עָשָׂר לְחֲדָשׁ שְׁנַיִם-עָשָׂר הוּא-חֲדָשׁ אָדָר:
 יג פִּתְשָׁנוּ הַכְּתָב לְהַנָּתֵן דָּת בְּכָל-מְדִינָה וּמְדִינָה גְלוּי לְכָל-הָעַמִּים
 וְלַהֲיוֹת הַיְהוּדִים עֲתִידִים לַיּוֹם הַזֶּה לְהִנָּקֵם מֵאִיְבֵיהֶם: יד הָרָצִים
 רַכְבֵי הָרֶכֶשׁ הָאֲחַשְׁתָּרְנִים יֵצְאוּ מִבְּהָלִים וּדְחוּפִים בְּדַבַּר הַמֶּלֶךְ וְהַדָּת
 נִתְּנָה בְּשׁוֹשֶׁן הַבִּירָה: (ס) טו וּמְרַדְכִי יָצָא | מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ בְּלִבוֹשׁ
 מַלְכוּת תְּכֵלֶת וְחֹזֵר וְעֵטְרַת זָהָב גְּדוּלָה וְתַכְרִיף בּוֹץ וְאַרְגָּמָן וְהָעִיר
 שׁוֹשֶׁן צִהְלָה וְשִׁמְחָה: טז לַיְהוּדִים הֵיטָה אֹרְחָה וְשִׁמְחָה וְשׁוֹן וַיִּקָּר:
 יז וּבְכָל-מְדִינָה וּמְדִינָה וּבְכָל-עִיר וְעִיר מְקוֹם אֲשֶׁר דָּבַר-הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ
 מְגִיעַ שִׁמְחָה וְשׁוֹן לַיְהוּדִים מִשְׁתָּה וַיּוֹם טוֹב וְרַבִּים מְעַמֵי הָאָרֶץ
 מִתִּיהָדִים כִּי-נִפְלַ פָּחַד-הַיְהוּדִים עֲלֵיהֶם:

פרק ט:

וּבַשְּׁנַיִם עֶשֶׂר חֹדֶשׁ הוּא-חֹדֶשׁ אֲדָר בְּשְׁלוֹשָׁה עָשָׂר יוֹם
 בּוֹ אֲשֶׁר הִגִּיעַ דְּבַר-הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ לְהַעֲשׂוֹת בַּיּוֹם
 אֲשֶׁר שָׁבְרוּ אֲבֵי הַיְהוּדִים לְשַׁלּוֹט בָּהֶם וּנְהַפְּוּהָ הוּא אֲשֶׁר יִשְׁלְטוּ
 הַיְהוּדִים הַמָּה בְּשִׁנְאֵיהֶם: ב נִקְהְלוּ הַיְהוּדִים בְּעֲרִיחָם בְּכָל מְדִינוֹת
 הַמֶּלֶךְ אַחֲשׁוּרוֹשׁ לְשַׁלַּח לְד בַּמִּבְקָשִׁי רָעַתְם וְאִישׁ לֹא-עָמַד לִפְנֵיהֶם
 כִּי-נָפַל פָּחַדָם עַל-כָּל-הָעַמִּים: ג וְכָל-שָׂרֵי הַמְּדִינֹת וְהָאֲחֻשְׁדָּרְפָּנִים
 וְהַפָּחוֹת וְעֹשֵׂי הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר לְמִלְּוָה מִנְּשָׂאִים אֶת-הַיְהוּדִים כִּי-נָפַל
 פָּחַד-מְרַדְכֵי עֲלֵיהֶם: ד כִּי גָדוֹל מְרַדְכֵי בְּבֵית הַמֶּלֶךְ וְשָׁמְעוּ הוֹלְוָה
 בְּכָל-הַמְּדִינֹת כִּי-הָאִישׁ מְרַדְכֵי הוֹלְוָה וְגָדוֹל: ה וַיִּכְּפוּ הַיְהוּדִים בְּכָל-
 אֲבֵיהֶם מִפֶּת-חֶרֶב וְהָרָג וְאֲבָדוֹן וַיַּעֲשׂוּ בְּשִׁנְאֵיהֶם כְּרָצוֹנָם: ו וּבְשׁוֹשׁוֹן
 הַבִּירָה הָרָגוּ הַיְהוּדִים וְאֲבָד חֲמֵשׁ מֵאוֹת אִישׁ: ז וְאֵת | פְּרִשְׁנֵדְתָא וְאֵת
 | דִּלְפוֹן וְאֵת | אֶסְפֶּתָא: ח וְאֵת | פּוֹרְתָא וְאֵת | אֲדֹלְיָא וְאֵת | אַרִידְתָא:
 ט וְאֵת | פְּרַמְשֶׁתָא וְאֵת | אַרִיסֵי וְאֵת | אַרְדֵי וְאֵת | וַיִּזְתָּא: י עֲשֶׂרֶת בְּנֵי
 הָמֵן בֶּן-הַמְּדִתָּא צִרַר הַיְהוּדִים הָרָגוּ וּבִבְזָה לֹא שָׁלְחוּ אֶת-יָדָם: יא
 בַּיּוֹם הַהוּא בָּא מִסְפָּר הַהֲרוּגִים בְּשׁוֹשׁוֹן הַבִּירָה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ: יב וַיֹּאמֶר
 הַמֶּלֶךְ לְאַסְתֵּר הַמַּלְכָּה בְּשׁוֹשׁוֹן הַבִּירָה הָרָגוּ הַיְהוּדִים וְאֲבָד חֲמֵשׁ
 מֵאוֹת אִישׁ וְאֵת עֲשֶׂרֶת בְּנֵי-הָמֵן בְּשֶׁאֶר מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ מִנֶּה עָשׂוּ וּמֵה-
 שְׂאֵלְתָהּ וַיִּנְתְּנוּ לָהּ וּמֵה-בְקֻשְׁתָּהּ עוֹד וְתַעֲשִׂי: יג וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר אִם-עַל-
 הַמֶּלֶךְ טוֹב יִנְתְּנוּ גַם-מִחוּר לַיְהוּדִים אֲשֶׁר בְּשׁוֹשׁוֹן לַעֲשׂוֹת כְּדַת הַיּוֹם וְאֵת
 עֲשֶׂרֶת בְּנֵי-הָמֵן יִתְּלוּ עַל-הָעֵץ: יד וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְהַעֲשׂוֹת כְּכֹל וְתַנְתְּנוּ
 דָּת בְּשׁוֹשׁוֹן וְאֵת עֲשֶׂרֶת בְּנֵי-הָמֵן תִּלְּוּ: טו וַיִּקְהְלוּ הַיְהוּדִים אֲשֶׁר-
 בְּשׁוֹשׁוֹן גַּם בַּיּוֹם אַרְבַּעַה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֲדָר וַיְהִי הָרָגוּ בְּשׁוֹשׁוֹן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
 אִישׁ וּבִבְזָה לֹא שָׁלְחוּ אֶת-יָדָם: טז וּשְׂאֵר הַיְהוּדִים אֲשֶׁר בְּמְדִינֹת
 הַמֶּלֶךְ נִקְהְלוּ | וְעָמַד עַל-נַפְשָׁם וְנוֹחַ מֵאֲבֵיהֶם וְהָרָג בְּשִׁנְאֵיהֶם

חמשה ושבעים אָלף ובבִּזָּה לא שְׁלַחוּ אֶת-יָדָם: יז בְּיוֹם-שְׁלֹשֶׁה עֶשֶׂר
לְחֹדֶשׁ אֶדָר וְנוֹחַ בְּאַרְבַּעַה עֶשֶׂר בּוֹ וַעֲשֵׂה אֹתוֹ יוֹם מִשְׁתֵּה וּשְׂמִיחָה:
יח וְהַיְהוּדִים אֲשֶׁר-בְּשׁוֹשׁוֹן נִקְהְלוּ בְּשִׁלְשֵׁה עֶשֶׂר בּוֹ וּבְאַרְבַּעַה עֶשֶׂר
בּוֹ וְנוֹחַ בַּחֲמִשָּׁה עֶשֶׂר בּוֹ וַעֲשֵׂה אֹתוֹ יוֹם מִשְׁתֵּה וּשְׂמִיחָה: יט עַל-כֵּן
הַיְהוּדִים הַפְּרָזִים הַיִּשְׁבִּים בְּעָרֵי הַפְּרָזוֹת עֲשִׂים אֵת יוֹם אַרְבַּעַה עֶשֶׂר
לְחֹדֶשׁ אֶדָר שְׂמִיחָה וּמִשְׁתֵּה וְיוֹם טוֹב וּמְשֻׁלַּח מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ: כ
וַיִּכְתֹּב מֶרְדְּכָי אֶת-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיִּשְׁלַח סִפְרָיִם אֶל-כָּל-הַיְהוּדִים
אֲשֶׁר בְּכָל-מְדִינוֹת הַמְּלָכָה אַחַשְׁוֶרֶשׁ הַקְּרוֹבִים וְהַרְחוֹקִים: כא לְקִיָּם
עֲלֵיהֶם לְהִיּוֹת עֲשִׂים אֵת יוֹם אַרְבַּעַה עֶשֶׂר לְחֹדֶשׁ אֶדָר וְאֵת יוֹם-
חֲמִשָּׁה עֶשֶׂר בּוֹ בְּכָל-שָׁנָה וְשָׁנָה: כב כִּימִים אֲשֶׁר-נָחוּ בָהֶם הַיְהוּדִים
מֵאוֹיְבֵיהֶם וְהַחֲדָשׁ אֲשֶׁר נִהְפָּךְ לָהֶם מִיָּגוֹן לְשְׂמִיחָה וּמֵאֵבֶל לְיוֹם טוֹב
לְעִשׂוֹת אוֹתָם יְמֵי מִשְׁתֵּה וּשְׂמִיחָה וּמְשֻׁלַּח מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ וּמִתְנֻנֹּת
לְאַבְיוֹנִים: כג וְקִבַּל הַיְהוּדִים אֶת אֲשֶׁר-הִחֲלוּ לַעֲשׂוֹת וְאֵת אֲשֶׁר-
כָּתַב מֶרְדְּכָי אֲלֵיהֶם: כד כִּי הָמוּ בֶן-הַמְּדֵתָא הָאֲגָגִי צָרַר כָּל-הַיְהוּדִים
חֲשֵׁב עַל-הַיְהוּדִים לְאַבְדָּם וְהִפִּיל פּוֹר הוּא הַגּוֹרֵל לְהַמָּם וּלְאַבְדָּם:
כה וּבָבֶאֱהָ לְפָנָי הַמְּלָכָה אָמַר עַם-הַסֵּפֶר יִשׁוּב מִחֲשַׁבְתּוֹ הָרַעָה אֲשֶׁר
חֲשֵׁב עַל-הַיְהוּדִים עַל-רֹאשׁוֹ וְתָלוּ אֹתוֹ וְאֶת-בָּנָיו עַל-הָעֵץ: כו עַל-כֵּן
קָרְאוּ לְיָמִים הָאֵלֶּה פּוֹרִים עַל-שֵׁם הַפּוֹר עַל-כֵּן עַל-כָּל-דְּבָרֵי הָאֲגָרָת
הַזֹּאת וּמָה-רָאוּ עַל-כֹּכָה וּמָה הִגִּיעַ אֲלֵיהֶם: כז קִיָּמוּ וְקִבְּלוּ הַיְהוּדִים
| עֲלֵיהֶם | וְעַל-זֶרְעָם וְעַל כָּל-הַנְּלוּיִם עֲלֵיהֶם וְלֹא יַעֲבֹר לְהִיּוֹת עֲשִׂים
אֶת שְׁנֵי הַיָּמִים הָאֵלֶּה כִּכְתָּבָם וְכִזְמָנָם בְּכָל-שָׁנָה וְשָׁנָה: כח וְהַיָּמִים
הָאֵלֶּה נִזְכָּרִים וְנַעֲשִׂים בְּכָל-הַיּוֹר וְדוֹר מִשְׁפָּחָה וּמִשְׁפָּחָה מְדִינָה
וּמְדִינָה וְעִיר וְעִיר וְיָמֵי הַפּוֹרִים הָאֵלֶּה לֹא יַעֲבְרוּ מִתְּנוּךְ הַיְהוּדִים
וְזָכְרָם לֹא-יִסּוּף מִזְרָעָם: (ס) כֵּס וְתִכְתֹּב אֶסְתֵּר הַמְּלָכָה בֵּת-אֲבִיחַיִל
וּמֶרְדְּכָי הַיְהוּדִי אֶת-כָּל-תַּקְוָה לְקִיָּם אֶת אֲגָרַת הַפּוֹרִים הַזֹּאת הַשְּׁנִית:
ל וַיִּשְׁלַח סִפְרָיִם אֶל-כָּל-הַיְהוּדִים אֶל-שְׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה

מלכות אַחְשׁוּרוֹשׁ דְּבַרְיָ שְׁלוֹם וְאַמְתָּ: לֹא לְקַיִם אֶת-יְמֵי הַפְּרִים הָאֵלֶּה
 בְּזַמְנֵיהֶם כַּאֲשֶׁר קָיָם עָלֵיהֶם מְרַדְּכֵי הַיְהוּדִי וְאַסְתֵּר הַמַּלְכָּה וְכַאֲשֶׁר
 קִיְּמוּ עַל-נַפְשָׁם וְעַל-זְרַעֲם דְּבַרְיָ הַצְּמוֹת וְזַעֲקָתָם: לֵב וּמְאֵמֵר אֶסְתֵּר
 קָיָם דְּבַרְיָ הַפְּרִים הָאֵלֶּה וְנִכְתָּב בַּסֵּפֶר: (ס)

פרק י:

וישם הַמֶּלֶךְ אַחְשׁוּרוֹשׁ | מִסַּעַל-הָאָרֶץ וְאֵי הַיָּם: בּ וְכָל-
 מַעֲשֵׂה תִקְפוֹ וּגְבוּרָתוֹ וּפְרִשְׁתֵּי גְדֻלַּת מְרַדְּכֵי אֲשֶׁר גִּדְּלוּ
 הַמֶּלֶךְ הַלְוֵא-הֵם כְּתוּבִים עַל-סֵפֶר דְּבַרְיָ הַיָּמִים לְמַלְכֵי מְדֵי וּפְרָס: ג
 כִּי | מְרַדְּכֵי הַיְהוּדִי מִשְׁנֵה לְמַלְכֵי אַחְשׁוּרוֹשׁ וְגִדּוֹל לַיְהוּדִים וְרַצּוֹי לְרַב
 אֲחִיו דְּרֵשׁ טוֹב לְעֵמוֹ וְדַבֵּר שְׁלוֹם לְכָל-זְרַעוֹ:

ברכת המזון

ע"פ נוסח האר"י ז"ל

קודם מים אחרונים ביום שאין אומרים תחנון יאמר זה:

שיר המעלות בשוב יי את שיבת ציון היינו כחלמים. אז ימלא שחוק פינו ולשוננו רנה אז יאמרו בגוים הגדיל יי לעשות עם אלה. הגדיל יי לעשות עמנו היינו שמחים. שובה יי את שביתנו כפאפיקים בנגב. הזרעים בדמעה ברנה יקצרו. הלוח ילך ובכה נשא משך הזרע בא יבוא ברנה נשא אלמתיו.

לבני קרח מזמור שיר יסודתו בהררי קדש. אהב יי שערי ציון מכל משפנות יעקב. נכבדות מדבר בך עיר האלהים סלה. אזכיר רחב ובבל לידעי הנה פלשת וצור עם כוש זה ילד שם. ולציון יאמר איש ואיש ילד בה והוא יכוננה עליון. יי יספר בכתוב עמים זה ילד שם סלה. ושירים כחללים כל מעיני בך.

אברכה את יי בכל עת תמיד תהלתו בפי. סוף דבר הכל נשמע את האלהים ירא ואת מצותיו שמור כי זה כל האדם. תהלת יי ידבר פי ויברך כל בשך שם קדשו לעולם ועד ואנחנו נברך יה מעתה ועד-עולם הללויה.

קודם מים אחרונים יאמר פסוק זה:

זה חלק אדם רשע מאלהים ונחלת אמרו מאל.

ואחר מים אחרונים יאמר פסוק זה:

וידבר אלי זה השלחן אשר לפני יי.

אם מברכין בזימון אומר המזמן:

הב לך, ונברוך.

(או בל"א רבותי מיר וועליך בענטשין).

ועונים המסובין: יהי שם יי מברך מעתה ועד עולם.

המזמן אומר: ברשות מרנן ורפנן ורבותי,

נברך (בעשרה אלהינו) שאכלנו משלו.

המסובים עונים: ברוך (אלהינו) שאכלנו משלו ובטובו
חיינו.

ומי שלא אכל עונה: ברוך (אלהינו) ומברך שמו תמיד
לעולם ועד.

המזמן חוזר ואומר: ברוך (אלהינו) שאכלנו משלו ובטובו
חיינו.

בסעודת נישואין אומר המזמן:

נברך אלהינו שהשמחה במעוננו שאכלנו משלו.

המסובים עונים:

ברוך אלהינו שהשמחה במעוננו שאכלנו משלו ובטובו
חיינו.

ברוך יי אלהינו מלך העולם הן את העולם
כלו בטובו בחן בחסד וברחמים הוא נתן לחם
לכל-בשר כי לעולם חסדו. ובטובו הגדול עמנו תמיד
לא-חסר לנו ואל יחסר לנו מזון לעולם ועד. בעבור שמו
הגדול כי הוא אל זן ומפרנס לכל ומטיב לכל ומכין מזון
לכל-בריותיו אשר ברא כאמור פותח את-ידך ומשביע
לכל-חי רצון. ברוך אתה יי הן את-הכל.

נודה לך יי אלהינו על שהנחלת לאבותינו ארץ חמדה טובה ורחבה ועל שהוצאתנו יי אלהינו מארץ מצרים ופדיתנו מבית עבדים ועל ברייתך שחתמת בבשרנו ועל תורתך שלמדנו ועל חקיך שהודעתנו ועל חיים חן וחסד שחוננתנו ועל אכילת מזון שאתה זן ומפרנס אותנו תמיד בכל יום ובכל-עת ובכל-שעה.

ועל הכל יי אלהינו אנחנו מזדים לך ומברכים אותך יתברך שמו בפי כל-חי תמיד לעולם ועד. כפתוב ואכלת ושבעת וברכת את-יי אלהיך על הארץ הטובה אשר נתן לך. ברוך אתה יי, על-הארץ ועל-המזון.

רחם יי אלהינו על-ישראל עמו ועל-ירושלים עירך ועל ציון משכן כבודך ועל מלכות בית דוד משיחך ועל-הבית הגדול והקדוש שנקרא שמו עליו. אלהינו אבינו רענו (בשבת: רוענו) זוננו פרנסנו וכלכלנו והרויחנו והרוח לנו יי אלהינו מהרה מכל צרותינו. ונא אל-תצריכנו יי אלהינו, לא לידי מתנת בשר ודם ולא לידי הלואתם כי אם ליך המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה שלא גבוש ולא נכלם לעולם ועד.

ובנה ירושלים עיר הקדש במהרה בימינו. ברוך אתה יי, בנה ברחמי ירושלים. אמן.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם האל, אבינו מלכנו, אדירנו בוראנו גאלנו יוצרנו, קדושנו קדוש יעקב רוענו רועה ישראל המלך הטוב והמיטיב לכל בכל יום ויום. הוא היטיב לנו, הוא מיטיב לנו, הוא ייטיב לנו, הוא גמלנו הוא גמלנו הוא יגמלנו לעד, לחן

וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים, וּלְרוּחַ הַצִּלָּה וְהַצְלָחָה, בְּרָכָה וַיְשׁוּעָה, נִחָמָה פְּרַנְסָה וְכִלְכָּלָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְכָל-טוֹב וּמְכַל טוֹב לְעוֹלָם אֵל יַחְסְרָנוּ. הֶרְחַמְנוּ הוּא יִמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֵד. הֶרְחַמְנוּ הוּא יִתְבַּרֵךְ בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ. הֶרְחַמְנוּ הוּא יִשְׁתַּבַּח לְדוֹר דוֹרִים וַיִּתְפָּאֵר בָּנוּ לְעַד וּלְנִצְחָה נִצְחָיִם וַיִּתְהַדָּר בָּנוּ לְעַד וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים. הֶרְחַמְנוּ הוּא יִפְרַנְסֵנוּ בְּכַבּוֹד. הֶרְחַמְנוּ הוּא יִשְׁבֹּר עוֹל גְּלוּת מְעַל צְוָאֲרָנוּ וְהוּא יוֹלִיכֵנוּ קוֹמָמִיּוֹת לְאַרְצֵנוּ. הֶרְחַמְנוּ הוּא יִשְׁלַח לָנוּ בְּרָכָה מְרַבָּה בְּבֵית זֶה וְעַל שְׁלֶחַן זֶה שְׂאֻכְלָנוּ עָלָיו. הֶרְחַמְנוּ הוּא יִשְׁלַח לָנוּ אֶת-אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא זְכוּר לְטוֹב וַיְבַשֵּׁר-לָנוּ בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת וְנִחְמוֹת. הֶרְחַמְנוּ הוּא יְבַרֵךְ אֶת-אָבִי מוֹרֵי בַעַל הַבַּיִת הַזֶּה וְאֶת-אִמִּי מוֹרְתִי בַעֲלַת הַבַּיִת הַזֶּה. אוֹתָם וְאֶת-בֵּיתָם וְאֶת-זֶרְעָם וְאֶת-כָּל-אֲשֶׁר לָהֶם אוֹתָנוּ וְאֶת-כָּל-אֲשֶׁר לָנוּ. כְּמוֹ שֶׁבֵרַךְ אֶת-אֲבוֹתֵינוּ אַבְרָהָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב בְּכָל מְכַל כָּל כֵּן יְבַרֵךְ אוֹתָנוּ (בְּנֵי בְרִית) כְּלָנוּ יַחַד בְּבְרָכָה שְׁלֵמָה וְנֹאמֵר אָמֵן.

מְמָרוֹם יִלְמְדוּ עָלָיו וְעָלֵינוּ זְכוּת שְׁתִּיחָה לְמִשְׁמֶרֶת שָׁלוֹם וְנִשְׂא בְּרָכָה מֵאֵת יי וְצַדִּיקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְנִמְצָא חַן וְשָׂכַל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם.

הֶרְחַמְנוּ הוּא יִזְכֵּנוּ לִימּוֹת הַמְּשִׁיחַ וּלְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא. מְגִדִּיל יְשׁוּעוֹת מִלְכּוֹ, וְעֹשֶׂה חֶסֶד לְמִשְׁיחוֹ, לְדוֹד וּלְזָרְעוֹ עַד עוֹלָם. עֹשֶׂה שָׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן.

יראן : את יי קדשיו, כי אין מחסור ליראיו. כפירים רשו ורעבו, ודרשי יי לא יחסרו כל טוב. הודו ליי כי טוב, כי לעולם חסדו. פותח את ידו, ומשביע לכל חי רצון. ברוך הגבר אשר יבטח ביי, והיה יי מבטחו.

שבע ברכות

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם שהכל ברא לכבודו.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם יוצר האדם.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר יצר את-האדם בצלמו בצלם דמות תבניתו, והתקין לו מנונו בנין עדי עד. ברוך אתה יי יוצר האדם.

שוש תשיש ותגל עקרה בקבוץ בניה לתוכה בשמחה. ברוך אתה יי, משמח ציון בבניה.

שמח תשמח רעים האהובים כשמחה יצירה בגן עדן מקדם. ברוך אתה יי, משמח חתן וכלה.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר ברא ששון ושמחה חתן וכלה, גילה רנה דיצה וחדוה, אהבה ואהנה ושלווה ורעות. מהרה יי אלהינו ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים, קול ששון וקול שמחה, קול חתן וקול כלה, קול מצהלות חתנים מחפתם, ונערים ממשתה נגינתם. ברוך אתה יי משמח חתן עם הכלה.

ומברך על הכוס:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן.

לזכות

החתן התמים מנחם מענדל הכהן

והכלה מרת נחמה דינה שיחיו

קולין

לרגל נישואיהם בשעה טובה ומוצלחת

י"ד אדר א', פורים-קטן, ה'תשע"ט

נדפס ע"י ולזכות הוריהם

הרה"ת ר' יעקב יצחק הכהן וזוגתו מרת חנה שיחיו קולין

הרה"ת ר' נטע חיים וזוגתו מרת חנית שיחיו איבר

ולזכות זקניהם שיחיו

הרה"ת ר' ישראל זעליג שיחי' איבר

הרה"ת ר' אליעזר זאב וזוגתו מרת אהובה שיחיו שטיגליץ

"כיוון שכ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר זאת,
בוודאי לא הייתה כוונתו לספר סתם
סיפורים יפים - הרי זה סימן ש"שמץ
מנהו" נדרש מכל אחד מישראל".

(התוועדות פורים ה'תשכ"א)

"אף-על-פי שכאשר מדובר אודות
עניינים שאירעו אצל נשיאי ישראל,
הרי לכאורה אין זו הוראה עבורנו,
מכל מקום, כיוון שפרסמו מאורע
הנ"ל שאירע בחייהם, הרי זה סימן
שכל אחד יכול ללמוד מזה מה ששייך
אליו".

(התוועדות פורים ה'תשכ"ד)